

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2027–2028

Kunnanhallitus 2.12.2025 § 278

Kunnanvaltuusto 11.12.2025 § xx

Sisällys

1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Yleinen talouden tilanne	6
1.2.1 Kuntatalous	7
1.2.2 Valtionosuudet	8
1.2.4 Kainuu	9
2 PALTAMON KUNNAN TALouden LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	10
2.1 Paltamon kuntaorganisaatio	10
2.2 Paltamon väestö.....	11
2.3 Paltamon kunnan henkilöstö	12
2.4 Työllisyys ja elinkeinot	16
2.5 Verotulot ja valtionosuudet	16
2.6 Kehittämisohjelma ja organisaatiouudistus	18
2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	19
3 PALTAMON KUNTASTRATEGIA.....	21
3.1 Strategian toteuttaminen	21
4 KUNTAKONSERNI	24
5 TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE	25
5.1 Talousarvion sitovuus	25
5.2 Määrärahojen riittävyys	25
5.3 Käyttötalousosa	26
5.4 Tuloslaskelmaosa.....	26
5.5 Investointiosa	26
5.6 Rahoitusosa	27
6 TULOSLASKELMAOSA.....	28
7 RAHOITUSLASKELMA	30
8 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PALVELUALUEITTAIN	32
8.1 Keskusvaalilautakunta.....	32
8.2 Tarkastuslautakunta	33
8.3 Kunnanvaltuusto	34
8.4 Kunnanhallitus	35
8.5 Lupa- ja valvontalautakunta.....	37
8.6 Hallintopalvelut.....	38
8.7 Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut.....	45

8.7.1 Vesihuolto	56
8.7.2 Kaukolämpö	58
8.8 Kasvatus- ja opetuspalvelut.....	60
9 INVESTOINNIT.....	72
10 MITTARIOSIA.....	73
11 LIITETIEDOT	74
11.1 Henkilöstösuunnitelma.....	74
11.2 Hankkeet.....	77
11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely.....	79

1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTE- LUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Paltamon kunnan talousarvio vuodelle 2026 on rakentunut tilanteeseen, jossa kunnan toimintaympäristö muuttuu samanaikaisesti sekä talouden että palvelutarpeiden näkökulmasta. Paltamon kunnan vahvuutena on edelleen kyky toimia pitkäjänteisesti, hyödyntää yhteistyötä ja etsiä ratkaisuja, jotka tukevat sekä elinvoimaa että kuntalaisten arjen sujuvuutta. Näiden vahvuuksien varaan voimme rakentaa myös tulevien vuosien kehitystä.

Yleinen kustannustason nousu sekä palvelutarpeiden ja investointien kasvu kohdistavat painetta kunnan talouteen. Vuoden 2026 talousarvio perustuu tasapainon periaatteelle, jossa painotetaan menojen hallittua kasvua ja palveluiden turvaamista. Tulokehitykseen vaikuttavat valtakunnalliset suhdanteet, työllisyystilanteen kohentuminen sekä väestömuutokset. Yrittäjyyden tukemisen, investointiympäristön kehittämisen ja yritysmyönteisen toimintakulttuurin kehittäminen on keskeistä tulopohjan vahvistamisessa.

Palvelutuotannon tavoitteena on varmistaa kuntalaisten arjen sujuvuus ja hyvinvoinnin edistäminen taloudellisesti kestävällä tavalla. Ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamisen tuo pitkän aikavälin hyötyjä sekä kuntalaisten että talouden näkökulmasta. Panostukset varhaiskasvatukseen, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä ikääntyneiden tukeen muodostavat perustan, joka tukee elämänlaatua ja rakentaa kestävää hyvinvointia. Palvelurakenteen kehittäminen ja toiminnan tehostaminen ovat välttämättömiä talouden tasapainottamiseksi. Näitä tavoitteita tukevat kunnanvaltuuston hyväksymä kehittämisohjelma ja organisaatiouudistus, joiden toimeenpanoa jatketaan määrätietoisesti.

Paltamolla on hyvät mahdollisuudet vahvistaa asemaansa vetovoimaisena ja turvallisena asuin- ja toimintaympäristönä. Laadukkaat peruspalvelut ja sujuvat liikenneyhteydet toimivat elinvoiman kehittämisen perustana. Elinympäristöön, matkailuun, yritystoiminnan edellytyksiin ja infraan kohdistuvat kehittämistoimet tukevat kunnan pito- ja vetovoimaa. Työvoiman saatavuuden turvaaminen ja osaamisen kehittäminen ovat tulevien vuosien keskeisiä tavoitteita, joita edistetään tiiviissä yhteistyössä oppilaitosten, yritysten ja naapurikuntien kanssa.

Elinvoiman kehittäminen vaatii sekä strategista pitkäjänteisyyttä että valmiutta tarttua nopeasti avautuviin mahdollisuuksiin. Olemme päivittäneet kuntastrategian kuluvalle valtuustokaudelle. Valmistelun tukena on käytetty laajaa yhteistyötä ja tausta-aineistoa on kerätty mm. kyselyiden ja työpajojen avulla. Kuntalaiskyselyyn saatiin yhteensä 241 vastausta, joista 104 vastausta oli alle 18-vuotiailta. Päivitetyn strategian tavoitteena on muodostaa yhteinen tahtotila ja pohja päätösten ja valintojen tekemiseen. Strategian visio tähtää vuoteen 2040 ja vision toteuttamiseen tähtäävät tavoitteet on laadittu valtuustokaudelle.

Paltamon kunnan veroprosentit vuodelle 2026 ovat samat kuin kuluvan vuoden aikana. Kunnan tuloverokertymäksi arvioidaan 5,318 miljoonaa ja kasvua edellisvuoteen on noin 3,5 prosenttia. Kiinteistöverot tuottavat arviolta 1,528 miljoonaa euroa ja yhteisövero 0,465 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 2,398 miljoonaa euroa. Investoinneissa painottuvat infra- ja

elinympäristöhankkeet, kuten katuvalaistuksen uudistaminen, vesihuollon ja kaukolämpölaitoksen kohteet sekä useat elinvoiman kehittämiskohteet.

Avoin vuoropuhelu ja yhteinen sitoutuminen tavoitteisiin vahvistavat edellytyksiä rakentaa Paltamolle vakaata ja tulevaisuuteen suuntautuvaa kehitystä. Haluan kiittää kaikkia talousarvion ja kuntastrategian valmisteluun osallistuneita rakentavasta yhteistyöstä. Olen havainnut, että yhdessä tekeminen on Paltamon vahvuus – ja juuri sen varaan voimme luottaa myös tulevinä vuosina.

Pasi Ahoniemi
kunnanjohtaja

1.2 Yleinen talouden tilanne

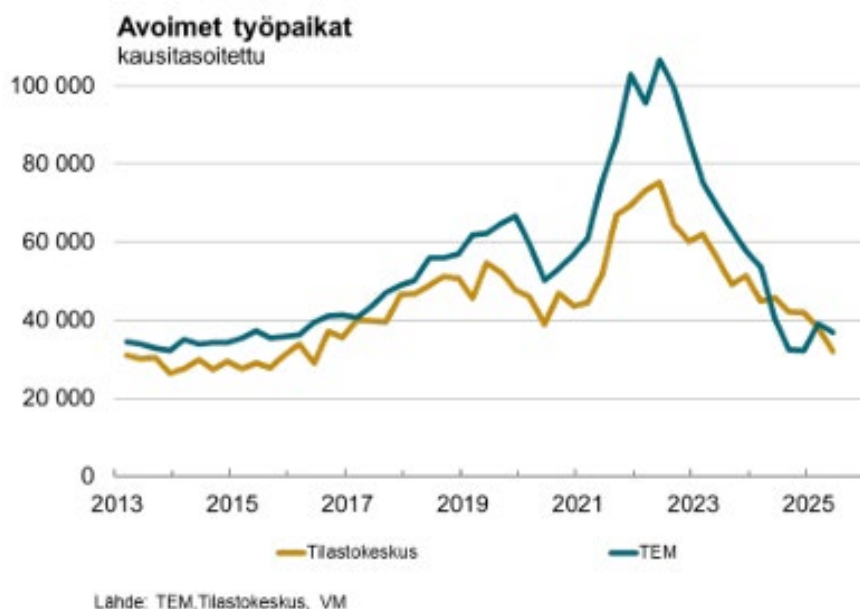
Suomen talous kasvaa hitaasti. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan vuonna 2025 noin prosentin ja vahvistuvan 1,4 prosenttiin vuonna 2026 sekä 1,7 prosenttiin vuonna 2027. Talouskasvua tukevat inflaation hidastuminen, korkotason lasku ja ansiotuloverotuksen keveneminen, mutta kulutuksen elpyminen on ollut hidasta kotitalouksien varovaisuuden ja korkean työttömyyden vuoksi. Työllisyys alkaa parantua vuodesta 2026 lähtien, ja työttömyysasteen arvioidaan laskevan nykyisestä 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuoteen 2027 mennessä.

Investointien kasvu on talouden keskeinen ajuri, erityisesti energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvissä hankkeissa. Rakentamisen näkymät ovat edelleen vaimeat, mutta elpymisen odotetaan käynnistyvän vähitellen.

Julkinen talous on alijäämäinen ja velkasuhde nousee lähes 87 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2025. Alijäämän arvioidaan pienenevän lähivuosina, mutta velkasuhteen ennustetaan ylittävän 90 prosentin rajan 2029 mennessä. Julkista taloutta kuormittavat erityisesti väestön ikääntymisen myötä kasvavat hoiva- ja hoitomenot, puolustusmenojen lisäykset ja korkomenot.

Kokonaisuutena talouskehitys on vaimeaa ja epävarmuutta lisäävät kansainväliset kauppajännitteet. Talouden vahvistumista tukevat kuitenkin investoinnit ja vähitellen paraneva työllisyystilanne.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2025)

Vuosina 2026–2027 talous kasvaa nopeammin, ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin runsaan prosentin. Kasvu on laaja-alaista, ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Näiden toimien arvioidaan lisäävän työllisiä kymmenillä tuhansilla vuoteen 2027 mennessä.

Työttömien lukumäärä lisääntyi tammi-kesäkuussa viime vuoteen verrattuna yhä laaja-alaisesti ja runsaasti. Erityisesti naisten työttömyys lisääntyi kaksinumeroisesti. Erityisen runsaasti lisääntyi 35–44-vuotiaiden työttömyys. Ammattiryhmissä työttömyyden kasvu kosketi erityisesti erityisasi-
antuntijoita sekä palvelu- ja myyntiammateissa toimivia. Alkutuotantoammateissa työttömyys su-
pistui. Työttömien lukumäärän trendi on kevään jälkeen kääntynyt uudestaan nousuun.

Vuonna 2025 työttömyys kasvaa edelleen, vaikkakin hitaammin kuin viime vuonna. Erityisesti julki-
sen palvelusektorin säästötarpeet hidastavat työllisyyden kohenemista ja osaltaan kasvattavat
työttömyyttä. Työttömyysaste nouseekin keskimäärin lähes yhdeksään ja puoleen prosenttiin.

Vuosina 2026–2027 talouden piristymisen avulla vähentämään työttömyyttä, mutta ammattitaitoi-
seen työvoimaan kohdistuvat korkeammat osaamisvaatimukset hidastavat tätä kehitystä. Vuonna
2027 työttömyysaste jää lähes kahdeksaan ja puoleen prosenttiin, selvästi Suomen rakenteellisen
työttömyyden noin seitsemäksi ja puoleksi prosentiksi arvioitua tasoa korkeammalle.

(VM: Taloudellinen katsaus, syyskuu 2025)

1.2.1 Kuntatalous

Suomen talous kasvaa lähivuosina hitaasti. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan bruttokan-
santuote kasvaa vuonna 2025 yhden prosentin, vuonna 2026 noin 1,4 prosenttia ja vuonna 2027
noin 1,7 prosenttia. Talouskasvua tukevat inflaation hidastuminen, korkotason lasku ja tulovero-
tuksen keveneminen, jotka vahvistavat kotitalouksien ostovoimaa. Kotimainen kulutus lisääntyy
kuitenkin vasta vähitellen, kun työllisyystilanne alkaa parantua.

Julkinen talous on lähivuosina alijäämäinen ja valtion velkasuhde jatkaa kasvuaan. Julkisyhteisö-
jen alijäämä on vuonna 2025 arviolta 4,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijää-
män odotetaan pienenevän vuosikymmenen loppua kohden, mutta velkasuhde ylittää ennusteen
mukaan 90 prosenttia vuonna 2029. Tämä lisää painetta valtion sopeutustoimiin ja voi vaikuttaa
myös kuntien rahoitusasemaan tulevina vuosina.

Kuntatalouden näkökulmasta verotulojen kehitys on hidasta erityisesti vuonna 2025, jolloin korkea työttömyysaste ja talouden heikko kasvu rajoittavat veropohjan vahvistumista. Työllisyys alkaa parantua vuodesta 2026 lähtien, ja työttömyysasteen arvioidaan laskevan 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuoteen 2027 mennessä. Tämä vahvistaa kuntien tulopohjaa ja vähentää työttömyyden aiheuttamia menoja pitkällä aikavälillä.

Samanaikaisesti kuntien menopaineet kasvavat. Väestön ikääntymisestä johtuvat hoiva- ja hoitomenot lisääntyvät, ja valtion puolustusmenojen sekä korkomenojen kasvu voi heikentää sen mahdollisuuksia tukea kuntataloutta valtionosuuksien kautta. Näin ollen kuntien toimintaympäristö säilyy haastavana. Tulojen hidas kasvu ja menotarpeiden kasvu pakottavat kuntia jatkossakin sopeuttamaan toimintaansa ja tehostamaan palvelurakennetta. Kuntien on samalla varauduttava siihen, että investointeja edellytetään energiasiirtymän, palvelutuotannon uudistamisen ja väestön palvelutarpeiden turvaamisen vuoksi.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2025)

1.2.2 Valtionosuudet

Pääministeri Orpon hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on yhteensä noin 200 milj. euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2026.

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 mrd. euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 milj. euroa. Nettomääräisesti tehtävämuutosten vaikutus valtionosuuden tasoon on 69 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 valtionosuutta lisää indeksikorotus 111,1 milj. euroa ja kustannustenjaon tarkistus 127,5 milj. euroa.

Valtionosuuteen esitetään hallituksen päättämien kasvutoimien rahoitukseen liittyvä 75 milj. euron pysyvä valtionosuuden vähennys. Myös sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentumiseen liittyvä väliaikainen vähennys ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys pienentävät valtionosuutta vuonna 2026.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 mrd. euroa, kuten tänäkin vuonna. Kuntien kotouttamistehtävien lainsäädännöllisiä velvoitteita puretaan ja määrärahaa leikataan 30 miljoonaa euroa vuoden 2027 tasolla.

(Valtiovarainministeriö 22.9.2025: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026)

1.2.4 Kainuu

Vuoden 2024 lopussa Kainuun väkimäärä oli 69 637 henkilöä eli väkimäärä väheni 537 henkilöllä. Vähennystä oli 170 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Kainuun väestö vähenee ikärakenteen takia. Kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa jo vuodesta 1998 saakka ja on jo lähes kolminkertainen syntyneiden määrään nähden. Syntyvyys laski ennestään vuonna 2024, mutta kuolleiden määrä laski edellisvuodesta. Vuonna 2024 Kainuuseen syntyi 364 lasta ja kuolleiden määrä oli 998.

Tilastokeskuksen väestöennusteen (lokakuu 2024) mukaan Kainuun väkiluku vuonna 2040 olisi 62 552 ja vuonna 2045 olisi 61 219. Uudessa väestöennusteessa vuoden 2040 väkiluku olisi yli 2200 henkilöä enemmän kuin vuonna 2021 laaditussa ennusteessa. Ennusteet ovat pitkän aikavälin trendiennusteita, jotka olettavat, että kehitys pysyy nykyisen kaltaisena. Ennusteet eivät ota huomioon alueen muuta kehitystä, suunniteltuja investointeja eikä maahanmuuton tai syntyvyyden kasvua. Toteutunut väestökehitys on ollut Kainuussa ennustetta positiivisempaa, mutta yleinen vähenemisen trendi on ollut hyvin paikkaansa pitävä.

(Kainuun liitto tietopalvelut: Väestö ja muuttoliike)

VÄESTÖNMUUTOKSET KAINUUSSA JA KAINUUN KUNNISSA 01-08/2025*									
	Kainuu	Hyrynsalmi	Kajaani	Kuhmo	Paltamo	Puolanka	Ristijärvi	Sotkamo	Suomussalmi
Elävänä syntyneet	272	3	182	21	7	8	7	33	11
Kuolleet	726	29	292	105	52	40	13	94	101
Luonnollinen väestönlisäys	-454	-26	-110	-84	-45	-32	-6	-61	-90
Kuntien välinen tulomuutto	1749	49	939	108	105	88	26	297	137
Kuntien välinen lähtömuutto	2041	35	1213	148	100	75	29	326	115
Kuntien välinen nettomuutto	-292	14	-274	-40	5	13	-3	-29	22
Maahanmuutto	479	12	382	11	5	10	4	42	13
Maastamuutto	50	1	25	11	1	1	2	7	2
Nettomaahanmuutto	429	11	357	0	4	9	2	35	11
Kokonaisnettomuutto	137	25	83	-40	9	22	-1	6	33
Väestönlisäys	-317	-1	-27	-124	-36	-10	-7	-55	-57
Väkiluku	69321	2001	36405	7360	2954	2335	1156	10131	6979

Data: Tilastokeskus, väestönmuutokset, *ennakkotieto
Kainuun liitto 22.10.2025

 KAINUUN LIITTO

2 PALTAMON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

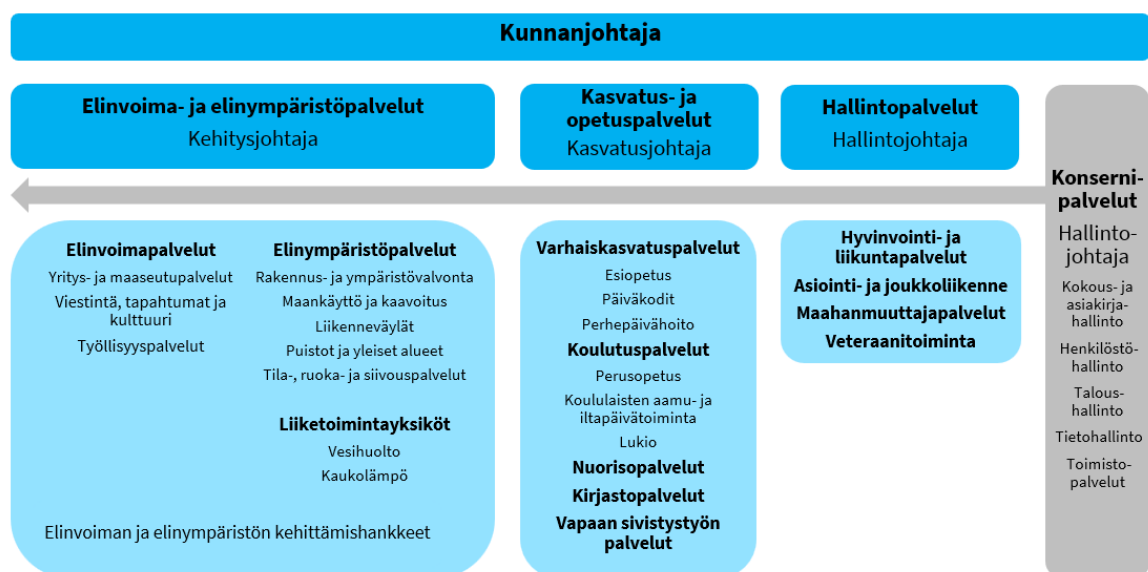
2.1 Paltamon kuntaorganisaatio

Vuodesta 2005 alkaen Paltamon kuntaorganisaatiossa on ollut käytössä valtuusto-kunnanhallitus-malli. Tässä mallissa kunnanhallitus hoitaa myös lautakuntien tehtävät niin pitkälle, kuin laki antaa mahdollisuuden. Lakisääteiset, pakolliset lautakunnat Paltamossa ovat tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta sekä lupa- ja valvontalautakunta. Vuoden 2023 alusta alkaen valtuusto on jakaantunut hyvinvointivaliokuntaan ja elinvoimavaliokuntaan. Vuonna 2025 on valmisteltu organisaatiouudistus, joka tuli voimaan 1.9.2025.

Paltamon kunnan toimielinorganisaatio

Paltamon kunnan henkilöstöorganisaatio

2.2 Paltamon väestö

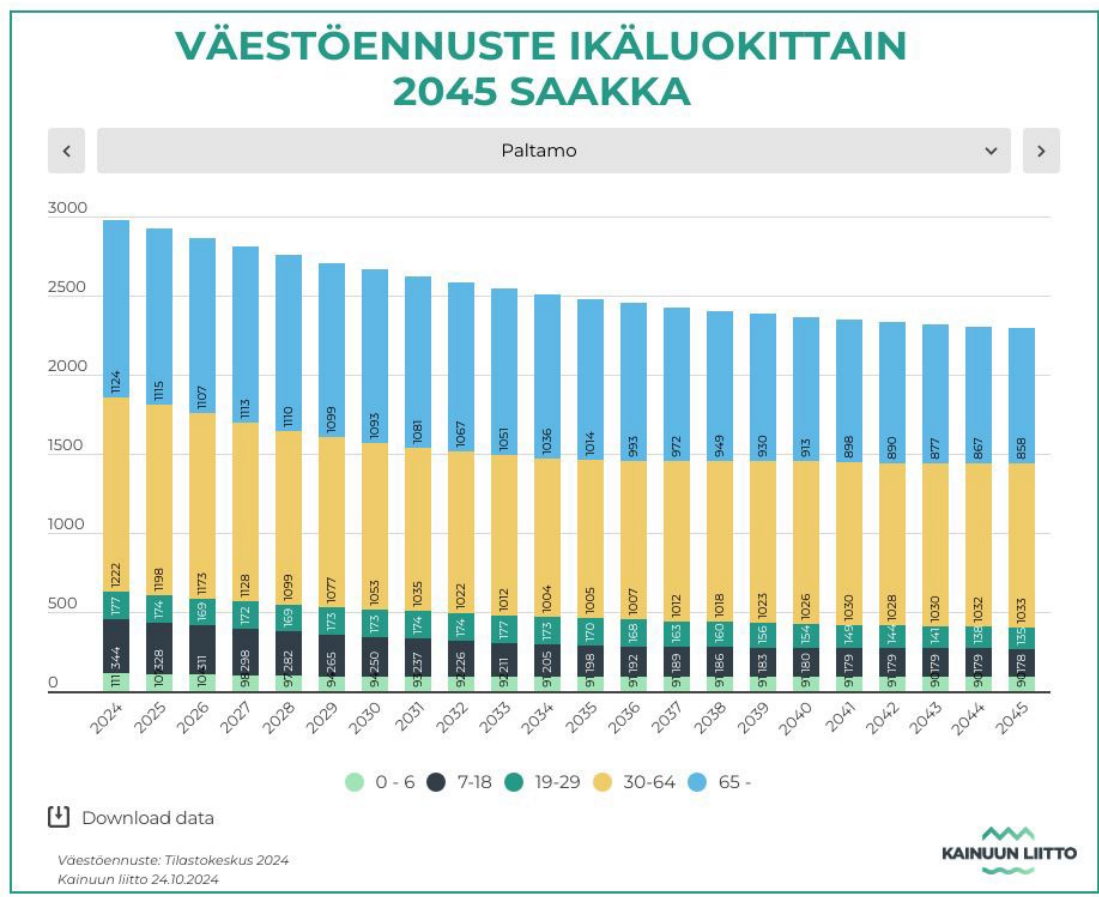
Vuoden 2024 lopussa Paltamon kunnan väkiluku oli 2 990 (v. 2023: 3 037).

VÄESTÖNMUUTOKSET KAINUUSSA
JA KAINUUN KUNNISSA 2024

	Kainuu	Hyrynsalmi	Kajaani	Kuhmo	Paltamo	Puolanka	Ristijärvi	Sotkamo	Suomussalmi
Elävänä syntyneet	364	7	209	37	11	3	6	64	27
Kuolleet	1000	37	395	145	59	47	17	148	152
Luonnollinen väestönlisäys	-636	-30	-186	-108	-48	-44	-11	-84	-125
Kuntien välinen tulomuutto	2724	78	1445	191	151	129	71	457	202
Kuntien välinen lähtömuutto	3364	114	1921	219	153	125	70	500	262
Kuntien välinen nettomuutto	-640	-36	-476	-28	-2	4	1	-43	-60
Maahanmuutto	826	6	627	44	5	25	13	52	54
Maastamuutto	84	0	54	6	1	1	3	13	6
Nettomaahanmuutto	742	6	573	38	4	24	10	39	48
Kokonaisnettomuutto	102	-30	97	10	2	28	11	-4	-12
Väestönlisäys	-534	-60	-89	-98	-46	-16	0	-88	-137
Väkiluku	69639	2002	36433	7483	2990	2345	1163	10185	7038

Data: Tilastokeskus, väestönmuutokset
Kainuun liitto 22.10.2025

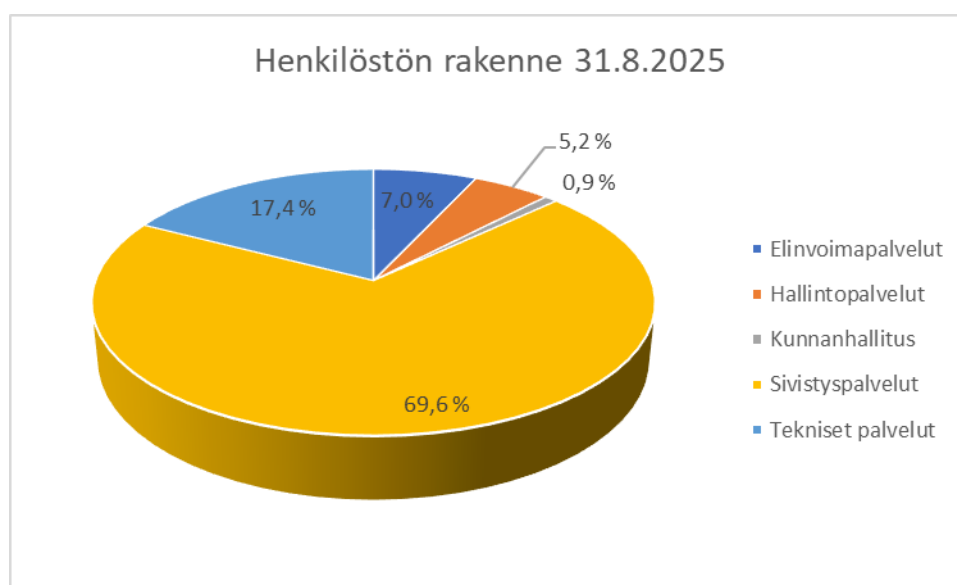
KAINUUN LIITTO

2.3 Paltamon kunnan henkilöstö

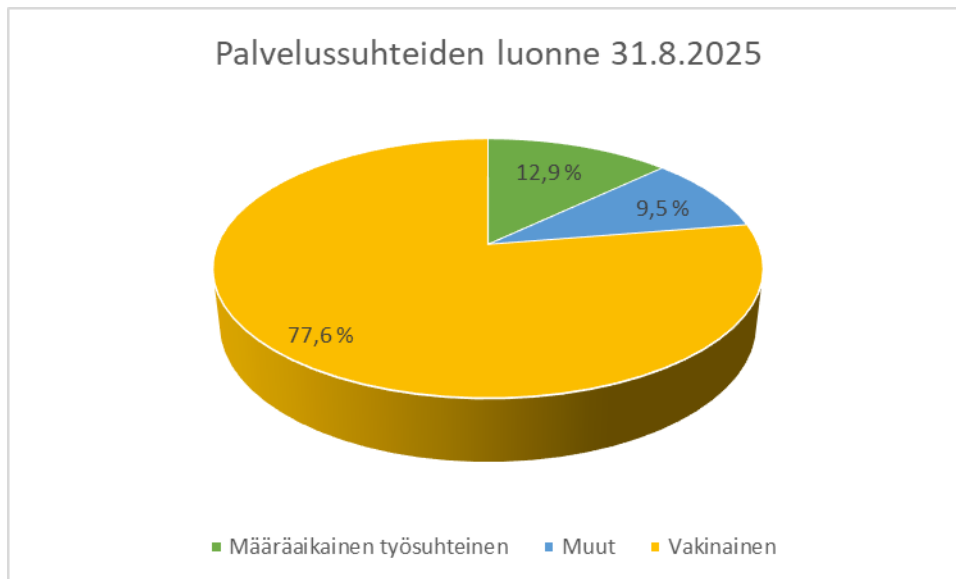
31.8.2025 Paltamon kunnan henkilöstömäärä oli 115 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana henkilöstömäärä oli 127 henkilöä. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä Paltamon kunnan henkilöstöä oli 118 henkilöä. Henkilöstömäärissä ei ole huomioitu kansalaisopiston sivutoimisia tuntiopettajia.

Suurimman osan Paltamon kunnan henkilöstöstä muodostavat sivistyspalvelut, jonka henkilöstön osuus 31.8.2025 oli 69,6 prosenttia (31.8.2024 67,4 %) koko kunnan henkilöstöstä. Toiseksi eniten henkilöstöä eli 17,4 prosenttia oli teknisissä palveluissa (31.8.2024 20,9 %). Hallintopalveluiden ja kunnanhallituksen henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä oli 6,1 prosenttia (31.8.2024 7,0 %) ja elinvoimapalveluiden osuus oli 7,0 prosenttia (31.8.2024 4,7 %).

TAULUKKO: Henkilöstön rakenne 31.8.2025.

Vakinaisessa palvelussuhteessa työskenteli 31.8.2025 77,6 prosenttia (31.8.2024 76,0 %) henkilöstöstä eli yhteensä 89 henkilöä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oli 12,9 prosenttia (31.8.2024 13,2 %) henkilöstöstä eli yhteensä 15 henkilöä ja muita palvelussuhteisia oli 9,5 prosenttia (31.8.2024 10,9 %) henkilöstöstä eli yhteensä 11 henkilöä.

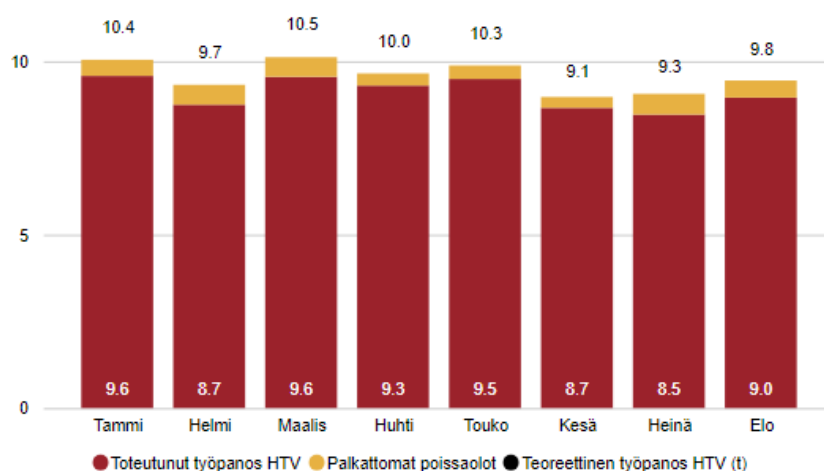

TAULUKKO: Palvelussuhteiden luonne 31.8.2025.

Henkilötyövuodella (HTV) tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti ja osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden kalenteripäiviin. Teoreettisessa työpanoksessa ei ole vähennetty poissaoloja, kun taas toteutuneen työpanoksen kohdalla palkattomat poissaolot on vähennetty työaikaprosentti huomioiden. Henkilötyövuoden määrä on aina enintään yksi per työntekijä, jolloin ylitöitä tai muullakaan tavoin tehtyä normaalin työajan ylittävää työaikaa ei oteta laskennassa huomioon.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä teoreettinen työpanos oli 132 henkilötyövuotta (v. 2023 132 HTV), josta toteutunut työpanos oli 125 henkilötyövuotta (v. 2023 126 HTV).

Teoreettinen ja toteutunut työpanos henkilötyövuosina

Aikavälin 1.1.-31.8.2025 tilanne

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu tarvittavat palkalliset henkilötyövuodet ja niitä vastaavat henkilöstömenot. Henkilöstösuunnitelma sisältää koko sen henkilöstön, jolle on varattu talousarvioon henkilöstökuluja. Henkilöstökulut sisältävät sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön kaikki palkanosat eli esimerkiksi erillis- ja ylityökorvaukset, palkanlisät sekä lomarahat ja palkkojen sivukulut. Työssäolokuukaudet sisältävät myös kaikki palkalliset vapaat. Tarkempi henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille löytyy liitetiedoista. Talousarvion laatimisessa on arvioitu myös kunta-alan sopimuskorotusten vaikutuksia palkkakuluihin. Tiedossa olevien, talousarviovuodelle 2026 ajoittuvien korotusten perusteella sopimuskorotusten vaikutuksiin on varauduttu talousarviossa viiden prosentin palkankorotusvarauksella.

Kunnan henkilöstö (virat ja työsuhteet) 2024–2028

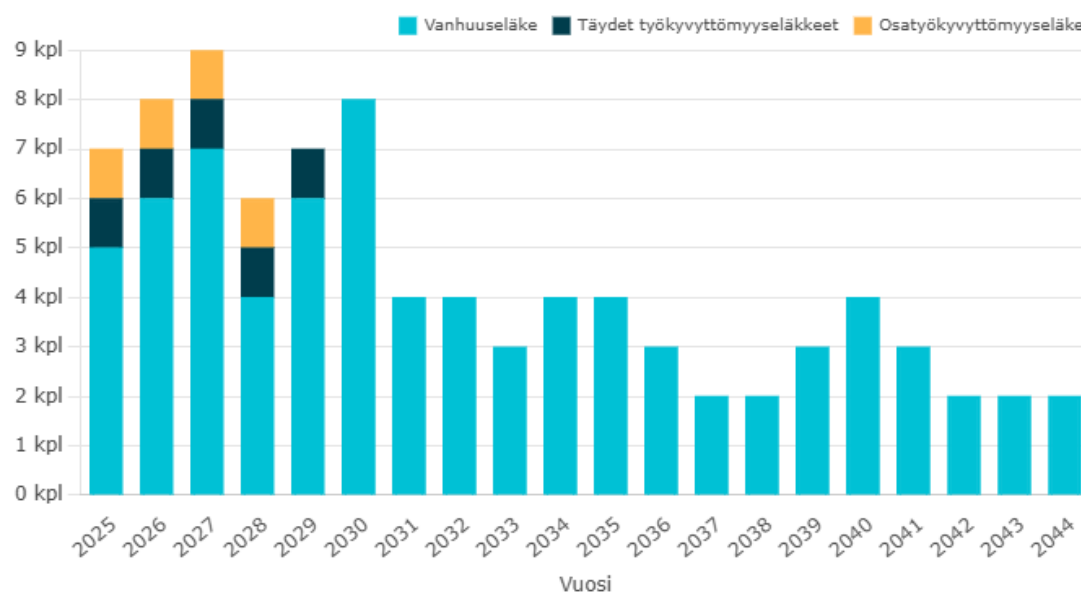
Palvelualue	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnanhallitus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallintopalvelut (sis. hyvinvointipalvelut)	-	-	5,74	5,74	5,74
Hallintopalvelut	7,54	6,24	-	-	-
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut	-	-	29,20	28,25	28,00
Elinvoimapalvelut	6,00	8,50	-	-	-
Tekniset palvelut	21,75	19,25	-	-	-
Kasvatus- ja opetuspalvelut	-	-	70,86	68,32	68,50
Sivistyspalvelut	78,25	70,07	-	-	-
Yhteensä (HTV)	114,54	105,06	106,80	103,31	103,24

TAULUKKO: Henkilötyövuodet 2024–2028.

Kevan eläköitymisennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen eläkelajin mukaan. Ennuste perustuu vuoden 2024 marraskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2025 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuustyökyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet. Täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet kuntoutustuet ja työuraeläkkeet. Osastyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

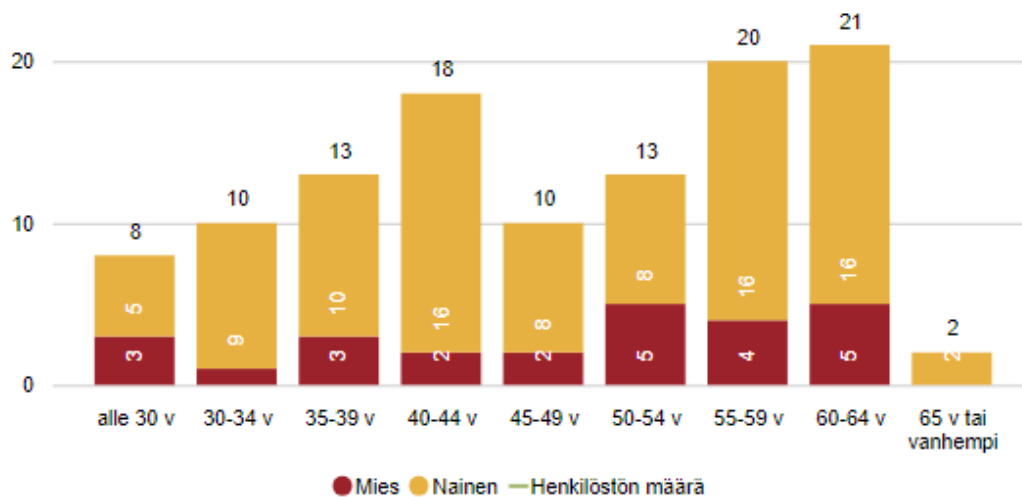
Kevan ennusteen mukaan vuosien 2025–2029 eläkepoistumaksi arvioidaan 35 henkilöä eli 24,2 prosenttia henkilöstöstä. 30.8.2025 Paltamon kunnan henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta.

Eläköitymisennuste eläkelajeittain

TAULUKKO: Keva, Avaintiedot, Eläköitymisennuste.

Henkilöstömäärän ikäjakauma

TAULUKKO: Henkilöstön ikäjakauma 31.8.2025.

Kuntastrategian mukaisesti yksi kehittyvän kunnan kriittisistä menestystekijöistä on työhyvinvointi ja työyhteisön toimintakulttuuri. Kunnan henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia kartoitettiin keväällä 2025 teetetyn työhyvinvointikyselyn avulla ja seuraava kysely on tarkoitus toteuttaa vuonna 2027.

Paltamon kunnan henkilöstösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmakaudella ja työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödynnetään sekä yksikkö- että kuntatason kehittämiskohteina. Esihenkilöiden tulee huolehtia työn hyvästä organisoinnista, asianmukaisista työoloista sekä siitä, että henkilöstö kokee hallitsevansa työnsä. Tarvittavista resursseista työntekijöiden koulutukseen pidetään huolta. Avoimella tiedottamisella ja kehityskeskusteluilla lisätään luottamusta ja yhteisöllisyyttä. Henkilöstön jaksaminen koko työuran keston ajan on vahva perustavoite. Henkilöstöllä on myös oma vastuu huolehtia omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja osaamisestaan.

2.4 Työllisyys ja elinkeinot

Syyskuussa 2025 Kainuussa oli 2 757 työtöntä työnhakijaa, mikä on 22 henkeä vähemmän (-1 %) kuin vuotta aiemmin. Työttömyysaste oli Kainuussa kuun lopussa 9,1 prosenttia, alueista neljänneksi vähiten ja 0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Koko maassa työttömyysaste oli 11,4 prosenttia, mikä on 1 prosenttiyksikköä vuoden takaista enemmän.

Työvoiman kysyntä on ollut jo reilut kaksi vuotta useimpina kuukausina merkittävästi edellisvuotta vähäisempää. Syyskuussa pienentyminen ei ollut yhtä suurta, sillä uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin julkiseen työnvälitykseen vain 2 prosenttia vuotta aiempaa vähemmän (-10), yhteensä 420.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, eli työttömyysaste, oli Kainuussa kuun lopussa 9,1 prosenttia. Tämä oli ELY-keskusalueista neljänneksi vähiten ja 0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin

(Työ- ja elinkeinoministeriö: Kainuun työllisyyskatsaus, syyskuu 2025)

Kriittinen kysymys Kainuulle on osaavan työvoiman saatavuus. Työvoiman eläköityminen, tulevat tuotannolliset investoinnit, yritysten kasvu sekä mahdolliset julkisen sektorin uudet tehtävät lisäävät työvoiman kysyntää. Nopea kasvu on johtanut rekrytointiongelmiin ja työvoimapulaan. Matilasuhdanne on vähentänyt työvoiman kysyntää väliaikaisesti vuonna 2024.

Työmarkkinoille tulevien nuorten määrä on vuosittain noin 500 henkilöä eläköityviä pienempi, ja Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaiseman ennusteen mukaan Kainuun 15–64-vuotiaiden määrä vähenee vuoteen 2040 mennessä noin 20 prosenttia. KEVAN kunta-alan eläköitymisennuste vuoteen 2030 on Kainuussa yli 3000 henkilöä, joka on yli 38 prosenttia kuntatyöntekijöistä. Kainuu tarvitsee lisää nuoria ja työkäisiä asukkaita pysyäkseen elinvoimaisena

(Kainuun liitto tietopalvelut: Työllisyys, työvoima ja työpaikat)

2.5 Verotulot ja valtionosuudet

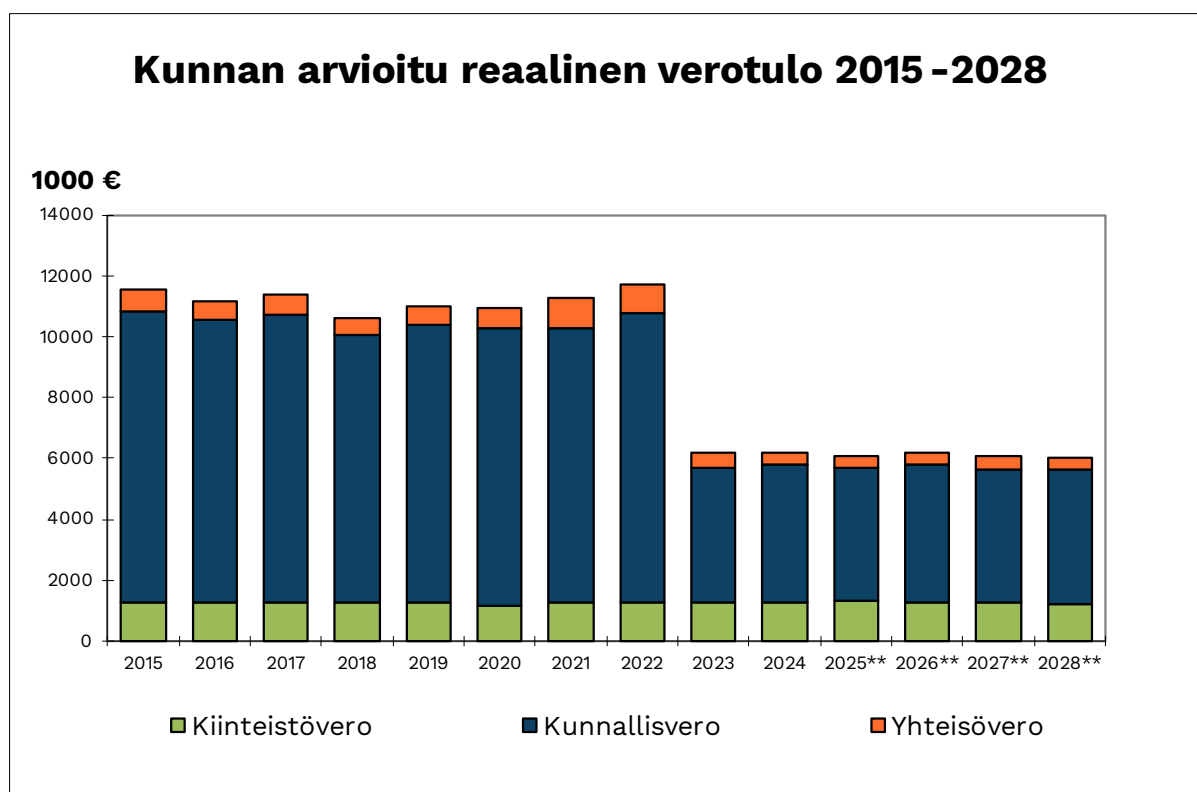
Paltamon tuloveroprosentti on tällä hetkellä 9,4 prosenttia. Vuoden 2026 tuloveroprosentiksi on päätetty 9,4 prosenttia. Kunnan talousarvion ja -suunnitelman verotuloennusteet perustuvat pääsääntöisesti kuntaliiton laatimiin ennusteisiin.

Verotuloksi kirjattavaa kunnallisveroa arvioidaan vuonna 2026 kertyvän noin 5 318 000 euroa, mikä on noin 3,5 prosenttia enemmän kuin kuluvana vuonna (veroprosentti 9,4 %, verokertymäarvio 5 140 000 euroa).

Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 465 000 euroa ja kiinteistöverotuloja 1 528 000 euroa vuonna 2026.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2026 ovat:

- yleinen 1,10 %
- maapohjan yleinen 1,30 %
- vakituiset asunnot 0,65 %
- muut asuinrakennukset 1,25 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset 0,20 %
- voimalaitokset 3,10 %
- rakentamattomat rakennuspaikat 4,50 %

TAULUKKO: Kunnan arvioitu reaalin verotulokertymä 2015–2028.

Talousarvion 2026 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkotietoihin. Valtionosuuksia arvioidaan saatavan vuonna 2026 yhteensä 2 398 065 euroa ja kotikuntakorvausta 80 992 euroa.

Talousarvion 2026 valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton 20.10.2025 julkaisemaan ennakoitseen kuntakohtaiseen laskelmaan.

2.6 Kehittämishjelma ja organisaatiouudistus

Kunnanvaltuusto hyväksyi kehittämissohjelman vuosille 2025–2026 kokouksessaan 10.12.2024 § 44. Kehittämissohjelmapäätös on luonteeltaan puitepäätös. Valtuusto ei siis sitovasti päättä yksittäisistä toimenpiteistä vaan hyväksyy toimenpidekokonaisuuden, jonka yksittäiset keinot päätetään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin erikseen tai osana kunkin vuoden talousarviota. Kehittämissohjelma sisältää noin 0,58 miljoonaa euroa toimintakatetta pysyvästi vahvistavia toimenpiteitä, jotka toimeenpannaan vuosien 2025–2026 aikana.

Kuntalain mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja jos ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot. Arviointimenettelyn käynnistäminen vaatisi, että kaikki neljä kriteeriä täyttyvät.

Kuntaliitto suosittaa, että kunnat tarkastelevat ja tunnistavat myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on määritelty ns. keltaiset valot, joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä keltaiset raja-arvot täyttyivät Paltamon kuntakonsernin osalta tuloveroprosentin sekä konsernin laskennallisen lainanhoitokatteen kohdalla. Paltamon kunnan vuoden 2024 tuloveroprosentti ylittää kaikkien kuntien painotetun keskimääräisen tuloveroprosentin 1,93 prosenttiyksiköllä (vuoden 2024 kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti 7,47 prosenttia). Vuoden 2024 Paltamon kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on parantunut vuodesta 2023, eikä täytä enää kriisikuntamittarin-raja-arvoa.

Tunnusluku	Kriisikuntamittari-raja-arvot (punainen)	Väljemmät raja-arvot (keltainen)	TP 2023	TP 2024
Konsernin kertynyt alijäämä	vähintään 1000 € / as	vähintään 500 € / as	-209,9	-193,8
Konsernin vuosikate % poistoista	< 80 %	< 100 %	67,7 %	105,8 %
Tuloveroprosentti	> +2 %-yksikköä keskimääräisestä	> +1,5 %-yksikköä keskimääräisestä	9,36 %	9,40 %
Konsernin lainat ja vastuut €/as	> +50 % keskimääräisestä	> +25 % keskimääräisestä	9 831	9 567
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	< 1	0,48	0,85

TAULUKKO: Kriisikuntakriteerit.

Osana kehittämissohjelman laadintaa käynnistettiin myös organisaatiomuutos. Valtakunnalliset muutokset kuntien ja valtion tehtävienjaossa sekä muuttunut toimintaympäristö vaativat järjestyä. Organisaatiomuutos on kuvattu kehittämissohjelmaan ja aikataulullisesti sen toimeenpano ajoittui vuodelle 2025.

Uusi palvelualuerakenne huomioidaan kokonaisuudessaan vuoden 2026 talousarviovalmistelussa, kun palvelualueiden alaiset tulosityksiköt ja niiden kustannuspaikat täsmentyvät. Mahdollisista

muutoksista henkilöstön sijoittumisesta tulosityksiköihin päätetään vuoden 2026 talousarvioon liittyvän henkilöstösuunnitelman yhteydessä. Osana kehittämisohjelman toimeenpanoa on tarkasteltu tehtäväkuvia, talousarvio- ja laskentatunnisterakennetta.

Organisaatiomuutos vaikuttaa laskentatunnisterakenteeseen vuoden 2026 alusta alkaen, kun palvelualueiden yhdistymisen myötä osa tulosityksiköistä siirtyy eri palvelualueiden alle. Tämän takia talousarvion käyttötalousosan toteutumista palvelualueittain tulee tarkastella kriittisesti, eivätkä kaikki talousarvion suunnitelmakauden talousluvut ole vertailukelpoisia vuoden 2025 palvelualuekohtaisiin käyttösuunnitelmiin.

Organisaatiomuutos tuli voimaan 1.9.2025. Kansalaisopiston osalta muutos tuli voimaan jo 1.8.2025. Paltamon kunnan henkilöstöorganisaation muutos on vaikuttanut kaikkiin palvelualueisiin. Uusi henkilöstöorganisaatiokaavio on esitetty kohdassa 2.1 Paltamon kuntaorganisaatio.

Uudella organisaatiomallilla tavoitellaan modernia, kilpailukykyistä ja virtaviivaista kunnan tarpeita ja valtakunnallisia muutostrendejä palvelevaa järjestäytymistapaa. Uudistuksella pyritään organisaatiokulttuurin, prosessien ja toimintatapojen yhtenäistämiseen. Tasalaatuisten toimintamallien juurruttaminen parantaa palveluiden laatua ja keskittäminen lisää toimintavarmuutta muuttuvissa olosuhteissa. Muutos edellyttää palvelualuejohtajilta, esihenkilöiltä ja henkilöstöltä sitoutumista ja uusien prosessimaisten toimintatapojen sekä tekemiselle asetettujen määräaikojen noudattamista.

2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalaki (410/2015) sisältää säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja taloudensuunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen, lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukainen toiminta, omaisuuden turvaaminen ja henkilöstön vastuullinen ja hyvän hallintotavan mukainen toiminta.

Sisäinen valvonta on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskien hallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskienhallintaa toteutetaan riskien arvioinneilla. Keskeistä on ennalta arvioida ja tunnistaa

merkittävimmät riskikohteet ja niihin varautumalla ja ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä poistaa ja/tai minimoida niiden mahdolliset seuraamukset.

Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät osaksi strategia- ja talousarvioprosessia sekä toiminnan suunnittelua. Riskienhallinnan tulee ulottua kaikkiin riskiluokkiin sekä sisäisiin, että ulkoisiin. Lähtökohta on, että lautakunnat vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä raportoinnista.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat vastuualueineen:

Kunnanvaltuusto	Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta (Kuntalaki 14 §).
Kunnanhallitus	Vastuu kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, ohjeistamisesta, tuloksellisuuden varmistamisesta ja toimeenpanon valvonnasta (Kuntalaki 39 §).
Kunnanjohtaja, palvelu- aluejohtajat, vastuualueiden vastuuhenkilöt	Vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja vastuualueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Tulosityksiköiden esihenkilöt	Vastuu yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Konsernijohto	Vastuu konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.
Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat	Vastuu konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle kunnan konserniohjeiden mukaisesti.
Henkilöstö	Riskien tunnistaminen, arviointi, ennaltaehkäisy ja raportointi omissa tehtävissään. Toimiminen annettujen ohjeiden mukaan. Jokainen kunnan palveluksessa oleva pyrkii omalta osaltaan saavuttamaan yksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

3 PALTAMON KUNTASTRATEGIA

Paltamon kunnanhallitus aloitti kokouksessaan 17.6.2025 § 168 kuntastrategian laadinnan valtuustokaudelle 2025–2029. Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Uuden valtuustokauden alkaessa kuntastrategia tulee päivittää ja tarpeellisilta osin uudistaa niin, että se vastaa kunnan tavoitteita ja suunnitelmia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä.

Kuntastrategia määrittää keskeiset linjaukset tulevaisuuden tahtotilasta ja toimii kunnan arkijohdamisen ja päätöksenteon kulmakivenä. Tärkeänä osana strategiaa on innovatiivisen ja yhteistyötä tekevän kulttuurin rakentaminen. Strategia kytkeytyy tiiviisti talousarvioon, jossa toteuttavat toimenpiteet konkretisoidaan mitattaviksi ja seurattaviksi tavoitteiksi.

3.1 Strategian toteuttaminen

VISIO: Paltamo – unelmien kotikunta

ARVOT: Asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus, yhteisöllisyys

Tavoitetila: ELINVOIMAINEN

- **Mahdollistamme teollisen ekosysteemin syntymisen**
Edistämme teollisten työpaikkojen syntymistä tekemällä ennakoivaa kaavoitusta, edistämällä sähköverkkojen ja tietoliikenneyhteyksien kehittämistä sekä hakemalla aktiivisesti investointeja alueelle.
- **Hyödynnämme hyvää sijaintiamme elinvoiman vahvistamisessa**
Markkinoimme hyviä asumisen, elämisen ja harrastamisen mahdollisuuksia sekä hyvää logistista sijaintia ja liikenneyhteyksiä.
- **Huolehdimme elinympäristömme viihtyisyydestä ja turvallisuudesta**
Kunnossapidämme ja kehitämme yleisiä alueita, kunnan tiloja ja harrastuspaikkoja. Huolehdimme turvallisuudesta.
- **Tuemme olemassa olevaa yritystoimintaa ja tavoittelemme osaamiskeskittymän kehittymistä alueelle**
Tarjoamme yrityksille asiantuntijatukea ja neuvontaa yhteistyössä alueen yrityspalveluverkoston kanssa. Teemme aktiivista yhteistyötä Kainuun muiden polis-toimijoiden kanssa. Teemme maakunnallista yhteistyötä osaavan työvoiman saamiseksi.

Tavoitetila: HYVINVOIVA

- **Tarjoamme monipuolisia asumismahdollisuuksia**
Tuemme uudisrakentamista ja pidämme huolta vuokrakiinteistöistä. Tarjoamme asiointiliikennepalveluja kuntalaisille.
- **Järjestämme laadukasta kasvatusta ja opetusta varhaiskasvatuksesta lukioon**
Jatkamme varhaiskasvatuksen maksuttomuutta ja vahvistamme siirtymiä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen joustavan esi- ja alkuopetuksen keinoin. Vahvistamme yhteistyötä muiden lukioden kanssa ja edistämme lukion saavutettavuutta.
- **Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta ja kunnan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa**
Kuuntelemme kuntalaisia kyselyin. Toteutamme vuosittain osallistavan budjetoinnin.
- **Edistämme kuntalaisten hyvinvointia ja mahdollistamme unelmien toteuttamisen**
Lisäämme matalan kynnyksen liikunta-, kulttuuri ja yhteistoimintaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Mahdollistamme kaikenikäisille monipuolisia ja maksuttomia harrastusmahdollisuuksia.

Tavoitetila: UUDISTUVA

- **Olemme ennakoiva ja uudistumiskykyinen kunta**
Otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja kehitämme suunnitelmallisesti digitaalisia prosesseja ja palveluja. Hyödynnämme tekoälyä palveluiden kehittämisessä.
- **Kannustamme työyhteisöä viestimään kunnan vahvuuksista ja olemme rohkeasti esillä**
Lisäämme Paltamon kunnan näkyvyyttä ja tunnettuutta viestinnän ja tapahtumien avulla. Kehitämme sisäistä viestintää niin, että henkilöstö saa ajantasaisesti tietoa kunnan onnistumisista, hankkeista ja vahvuuksista.
- **Olemme kehitys- ja koulutusmyönteinen työyhteisö**
Tuemme henkilöstöä ammatillisessa kehittämisessä tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua osaamista vahvistaviin koulutuksiin.
- **Rakennamme ennakoluulottomasti yhteistyötä**
Teemme rohkeasti ja aktiivisesti yhteistyötä yli kunta- ja maakuntarajojen. Sitoudumme Kainuun maakuntaohjelmaan.

Tavoitetila: KESTÄVÄ

- **Huolehdimme rakennusten energiatehokkuudesta sekä ylläpidämme terveitä ja taroituksenmukaisia tiloja**
Parannamme kiinteistöjen energiatehokkuutta. Huolehdimme kunnan kiinteistöjen sisäilman laadusta. Parannamme käyttöastetta varausten digitalisoinnilla ja toiminnallisilla muutoksilla.
- **Painotamme hankinnoissa kestävän kehityksen periaatteita ja lähialueiden elinvoiman tukemista**
Sovimme tapauskohtaisesti korjaus- ja uudelleenkäyttösuunnitelmista, jotka ohjaavat laitteiden ja kalusteiden systemaattiseen kunnostukseen ennen uuden hankintaa. Rohkaissimme kuntalaisia tekemään kestäviä valintoja.

- **Turvaamme kaavoituksella omaleimaisuuden ja vetovoiman**
Kannustamme yksityisiä maanomistajia markkinoimaan vapaita tontteja ja rakennuspaikkoja. Lisäämme vetovoimaisuutta aktiivisella ja asiakaslähtöisellä kaavoituksella.
- **Varmistamme kuntatalouden pysyvän kestäväällä pohjalla mahdollistaen kasvun**
Laadimme realistiset ja ennakoivat talousarviot. Seuraamme ja tarvittaessa reagoimme talouden kehitykseen. Teemme elinvoimatekoja, jotka houkuttelevat yrityksiä ja luovat uusia työpaikkoja. Kannustamme henkilöstöä esittämään kehitysideoita kustannustehokkuuden ja palveluiden laadun parantamiseksi. Ylläpidämme 10 vuoden investointiohjelmaa, jossa painotetaan elinkaarikustannuksia.

4 KUNTAKONSERNI

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä (48 §).

Konserniohjeessa kunnanvaltuusto on antanut konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ohjeet ja määritellyt, millaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitus-toiminnassa, riskienhallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Kuntakonsernin tytäryhteisöille asetetaan seuraavat tavoitteet:

- tilikauden tulos positiivinen
- poistot ja pakolliset varaukset tehdään tilinpäätöksessä täysimääräisinä
- kaikessa toiminnassa toimitaan asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti
- toiminnassa otetaan huomioon ensisijaisesti koko konsernin etu
- kunnanhallitus voi täydentää konsernille annettavia ohjeita ja tavoitteita toimintavuoden aikana.

PALTAMON KUNTAKONSERNI

TYTÄRYHTEISÖT	YHTEISYHTEISÖT	KUNTAYHTYMÄT
Kiinteistö Oy Paltamon Kiehininen 100 %	Kiinteistö Oy Rinneleijo 42,2 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä (Ekokympi) 4,99 %
	Kiinteistö Oy Konttitie 30 %	Kainuun liitto 4,6 %

5 TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan talousarvio on laadittu kuntalaissa esitetyllä rakenteella. Yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus yleiseen taloudelliseen tilanteeseen sekä kunnallistalouden kehitykseen, kunnan strategia ja strategiset tavoitteet sekä palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet. Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Vuoden 2026 toteuttamissuunnitelmassa kuvataan koko kunnan tasolla millä keskeisillä toimenpiteillä ja tavoitteilla talousarviovuonna toteutetaan kuntastrategiassa asetettuja painopisteitä ja tavoitteita.

Taloussuunnitelmaosan kaksi jälkimmäistä vuotta (2027–2028) ovat ohjeellisena noudatettavia.

5.1 Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää talousarvion määrärahat käyttötalouden osalta palvelualueittain. Palvelualueetta sitoo palvelualueen nettosumma, kuitenkin niin, että kunnanhallitus voi päättää palvelualueiden kesken muutoksista.

Kunnanhallitus jakaa talousarviovuoden alussa tehtävällä käyttösuunnitelmalla määrärahat palvelualueiden esityksestä niiden vastuualueille.

Investointiosan määrärahat ovat sitovia projektikohtaisten nettomenojen osalta.

5.2 Määrärahojen riittävyys

Palveluyksiköt ja kunnanhallitus ovat vastuussa toimialueidensa määrärahojen käytöstä kokonaisuutena ja määrärahojen riittävydestä sekä tulojen kertymisestä koko talousarviovuoden ajan. Toiminnassa huomioidaan kuitenkin ensisijaisesti kunnan kokonaistaloudellinen etu. Investointien suunnittelusta ja rahoituksesta vastaavat ao. yksiköt yhdessä teknisten palveluiden kanssa, joka vastaa niiden käytännön toteuttamisesta muutoin paitsi kaluston ja irtaimiston osalta.

Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on seurata ja valvoa talousarvion toteutumista. Tilivelvollisuutta ei voi, päinvastoin kuin toimivaltaa, delegoida edelleen. Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on siten ohjata ja seurata alaisten toimintaa ja henkilöstöä asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tulosalueen johtavat viranhaltijat (esittelijät sekä toimielinten tehtäväalueella itsenäisestä tulos-/vastuualueesta vastaavat viranhaltijat).

Hallintosäännön mukaisesti kunnanjohtaja päättää lainan tai muun rahoituksen ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Valtuusto valtuuttaa kunnanjohtajan siirtämään lyhytaikaista lainaa pitkäaikaiseksi lainaksi silloin, kun se on kunnan edun kannalta perusteltua.

Palvelualuejohtaja (hallintojohtaja, kehitysjohtaja ja kasvatusjohtaja) päättää vastuualueen määrärahojen jakamisesta tulosyksiköille vastuuhenkilöiden esityksen pohjalta.

Vastuuhenkilö päättää määrärahojen käytöstä tulosyksiköiden sisällä osatulosyksikköjen johdon esitysten pohjalta.

5.3 Käyttötalousosa

Käyttötalousosa sisältää palvelualuekohtaiset talousarviot. Palvelualueiden suunnitelmat sisältävät myös toiminnan kuvauksen, toimintaympäristön muutokset ja toimintaa kuvaavat tunnusluvut.

Käyttötalousosassa palvelualueittain kuvataan tarkemmalla tasolla kunkin palvelualueen tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma talousarviovuodelle. Palvelualueiden euromääräisissä yhteenvetotaulukoissa määrärahat sisältävät sisäiset menot ja tulot (esim. kiinteistö- ja ateriakulut), mutta eivät sisällä kustannuslaskennallisia eriä.

Käyttötalousosa jakaantuu hierarkkisesti seuraaviin tasoihin:

Esimerkki

Palvelualue	kasvatus- ja opetuspalvelut
Vastuualue	varhaiskasvatus
Tulosyksikkö	päiväkodit
Kustannuspaikka	Mesikämmen
Meno/tulolaji	palkat ja palkkiot
Alaerittely	vakinaisten palkat ja palkkiot

5.4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelmaosaan kootaan käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toimintatulot ja -menot sekä esitetään niiden lisäksi määrärahat ja tuloarviot sellaisista tuloslaskelmaan kirjattavista eristä, jotka ovat eri toimielimille ja palvelualueille yhteisiä. Tuloslaskelma osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelmapoistoihin.

5.5 Investointiosa

Investointiosassa esitetään kunnan investointimenot ja -tulot, jotka talousarviovuoden osalta eritellään projektikohtaisesti. Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja

suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille arvioidun aikataulun mukaan.

5.6 Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään tulorahoituksen riittävyyden lisäksi meno- ja tuloarviona pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman.

6 TULOSLASKELMAOSA

PALTAMON KUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
% muutos		-1,97 %	-3,31 %	-12,05 %	-1,12 %
TOIMINTATUOTOT	5 941 826	5 826 964	5 640 341	5 033 955	4 978 083
Myyntituotot/Liikevaihto	1 904 189	1 807 509	1 540 524	1 442 254	1 441 114
Sis. Myyntituotot	103 341				
SIS myyntituotot (vuosi 2023)	103 341				
Maksutuotot	175 071	146 360	98 460	95 710	95 710
Tuet ja avustukset	476 828	265 500	240 069	116 419	76 388
Muut toimintatuotot	3 385 738	3 607 595	3 761 288	3 379 572	3 364 871
Vuokratuotot	2 797 209	2 701 414	2 731 107	2 648 247	2 632 184
Sis. Vuokratuotot	1 469 399	1 416 490	1 443 866	1 435 589	1 420 096
Muut tuotot	588 529	906 181	1 030 181	731 325	732 687
Sis. Muut toimintatuotot	458 343	655 831	652 381	653 525	654 887
% muutos		0,82 %	-1,60 %	-2,68 %	-0,75 %
TOIMINTAKULUT	-13 821 440	-13 935 586	-13 716 462	-13 358 242	-13 258 151
Henkilöstökulut	-6 360 470	-6 108 959	-5 805 388	-5 791 863	-5 768 942
Palkat ja palkkiot	-5 137 080	-4 992 741	-4 726 308	-4 715 747	-4 695 959
Henkilösivukulut	-1 223 389	-1 116 218	-1 079 080	-1 076 116	-1 072 983
Eläkekulut	-1 092 644	-985 391	-941 724	-939 112	-936 516
Muut henkilösivukulut	-130 745	-130 827	-137 356	-137 004	-136 467
Palvelujen ostot	-3 447 473	-3 729 416	-3 635 518	-3 597 940	-3 544 258
Asiakaspalvelujen ostot	-238 287	-164 500	-146 804	-162 804	-157 804
Muiden palvelujen ostot	-3 209 186	-3 564 916	-3 488 714	-3 435 136	-3 386 454
Sis. Muiden palvelujen ostot	-311 749	-428 020	-418 971	-420 115	-421 477
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 633 125	-1 539 491	-1 447 015	-1 442 770	-1 439 305
Ostot tilikauden aikana	-1 633 125	-1 539 491	-1 447 015	-1 442 770	-1 439 305
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-249 934	-227 811	-233 410	-233 410	-233 410
Avustukset	-345 540	-578 700	-569 600	-574 600	-569 600
Avustukset kotitalouksille	-91 104	-93 000	-76 500	-71 500	-66 500
Muut toimintakulut	-2 034 832	-1 979 020	-2 258 941	-1 951 069	-1 936 046
Vuokrakulut	-1 948 756	-1 891 510	-1 902 061	-1 895 089	-1 880 006
Sis. Vuokramenot	-1 469 399	-1 416 490	-1 443 866	-1 435 589	-1 420 096
Muut kulut	-86 077	-87 510	-356 880	-55 980	-56 040
% muutos		2,82 %	-0,40 %	2,98 %	-0,53 %
TOIMINTAKATE	-7 879 614	-8 108 622	-8 076 121	-8 324 287	-8 280 068
% muutos		0,78 %	2,88 %	0,16 %	2,02 %
VEROTULOT	7 047 932	7 103 000	7 313 385	7 325 385	7 476 385
% muutos		17,18 %	-5,81 %	5,46 %	1,17 %
VALTIONOSUUDET	2 101 444	2 537 505	2 398 065	2 536 690	2 566 690
Rahoitustuotot ja -kulut	396 675	18 800	-83 600	-108 380	-108 380
Korkotuotot	9 246				
Muut rahoitustuotot	645 960	245 500	155 100	155 100	155 100
Korkokulut	-225 686	-220 000	-230 000	-200 000	-200 000
Muut rahoituskulut	-32 845	-6 700	-8 700	-63 480	-63 480
% muutos		-7,46 %	0,07 %	-8,56 %	13,61 %
VUOSIKATE	1 666 436	1 550 683	1 551 729	1 429 408	1 654 627
Poistot ja arvonalentumiset	-1 678 136	-1 518 377	-1 405 972	-1 300 140	-1 311 568
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 678 136	-1 493 377	-1 405 972	-1 300 140	-1 311 568
Arvonalentumiset		-25 000			
Tilinpäätössiirrot	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 787	50 972	164 423	147 934	361 725

PALTAMON KUNTA (ulk)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
% muutos		-4,16 %	-5,94 %	-20,35 %	-1,44 %
TOIMINTATUOTOT	3 910 743	3 754 643	3 544 094	2 944 841	2 903 100
Myyntituotot/Liikevaihto	1 800 848	1 807 509	1 540 524	1 442 254	1 441 114
Maksutuotot	175 071	146 360	98 460	95 710	95 710
Tuet ja avustukset	476 828	265 500	240 069	116 419	76 388
Muut toimintatuotot	1 457 996	1 535 274	1 665 041	1 290 458	1 289 888
Vuokratuotot	1 327 810	1 284 924	1 287 241	1 212 658	1 212 088
Muut tuotot	130 186	250 350	377 800	77 800	77 800
% muutos		0,61 %	-2,09 %	-3,12 %	-0,77 %
TOIMINTAKULUT	-11 790 358	-11 863 265	-11 620 215	-11 269 128	-11 183 168
Henkilöstökulut	-6 360 470	-6 108 959	-5 805 388	-5 791 863	-5 768 942
Palkat ja palkkiot	-5 137 080	-4 992 741	-4 726 308	-4 715 747	-4 695 959
Henkilösivukulut	-1 223 389	-1 116 218	-1 079 080	-1 076 116	-1 072 983
Eläkekulut	-1 092 644	-985 391	-941 724	-939 112	-936 516
Muut henkilösivukulut	-130 745	-130 827	-137 356	-137 004	-136 467
Palvelujen ostot	-3 135 723	-3 301 396	-3 216 547	-3 177 825	-3 122 781
Asiakaspalvelujen ostot	-238 287	-164 500	-146 804	-162 804	-157 804
Muiden palvelujen ostot	-2 897 437	-3 136 896	-3 069 743	-3 015 021	-2 964 977
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 383 191	-1 311 680	-1 213 605	-1 209 360	-1 205 895
Ostot tilikauden aikana	-1 383 191	-1 311 680	-1 213 605	-1 209 360	-1 205 895
Avustukset	-345 540	-578 700	-569 600	-574 600	-569 600
Avustukset kotitalouksille	-91 104	-93 000	-76 500	-71 500	-66 500
Muut toimintakulut	-565 433	-562 530	-815 075	-515 480	-515 950
Vuokrakulut	-479 357	-475 020	-458 195	-459 500	-459 910
Muut kulut	-86 077	-87 510	-356 880	-55 980	-56 040
% muutos		2,82 %	-0,40 %	2,98 %	-0,53 %
TOIMINTAKATE	-7 879 614	-8 108 622	-8 076 121	-8 324 287	-8 280 068
% muutos		0,78 %	2,88 %	0,16 %	2,02 %
VEROTULOT	7 047 932	7 103 000	7 313 385	7 325 385	7 476 385
% muutos		17,18 %	-5,81 %	5,46 %	1,17 %
VALTIONOSUUDET	2 101 444	2 537 505	2 398 065	2 536 690	2 566 690
Rahoitustuotot ja -kulut	396 675	18 800	-83 600	-108 380	-108 380
Korkotuotot	9 246				
Muut rahoitustuotot	645 960	245 500	155 100	155 100	155 100
Korkokulut	-225 686	-220 000	-230 000	-200 000	-200 000
Muut rahoituskulut	-32 845	-6 700	-8 700	-63 480	-63 480
% muutos		-7,46 %	0,07 %	-8,56 %	13,61 %
VUOSIKATE	1 666 436	1 550 683	1 551 729	1 429 408	1 654 627
Poistot ja arvonalentumiset	-1 678 136	-1 518 377	-1 405 972	-1 300 140	-1 311 568
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 678 136	-1 493 377	-1 405 972	-1 300 140	-1 311 568
Arvonalentumiset		-25 000			
Tilinpäätössiirrot	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 787	50 972	164 423	147 934	361 725

7 RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään tulorahoituksen korjauserät ja satunnaiset tuotot.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä investointikohteisiin saadut rahoitusosuudet. Investointien rahavirta tarkoittaa, paljonko kunta rahoittaa nettomääräisesti investointeja.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Jos toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, tarkoittaa se, että tulorahoitus ei riitä kokonaan rahoittamaan investointeja tai lyhentämään lainoja.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Muutokset lainakantaan

Vuonna 2026 varaudutaan lyhytaikaisen lainan osittain tai kokonaan muuttamiseksi pitkäaikaiseksi lainaksi. Päätöksen tekee hallintosäännössä mainitulla toimivallalla kunnanjohtaja.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	1 666 436	1 550 683	1 551 729	1 429 408	1 654 627
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 078	0	0	0	0
	1 657 358	1 550 683	1 551 729	1 429 408	1 654 627
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-412 382	-620 000	-883 000	-695 000	-680 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	85 296	26 000	170 000	25 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	45 079	35 000	35 000	35 000	35 000
	-282 007	-559 000	-678 000	-635 000	-645 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 375 351	991 683	873 729	794 408	1 009 627
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-5 601	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	-5 601	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 690 000	-1 790 000	-1 990 000	-2 190 000	-2 190 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-690 000	-790 000	-990 000	-1 190 000	-1 690 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-215 390	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-910 991	-790 000	-990 000	-1 190 000	-1 690 000
Rahavarojen muutos	464 360	201 683	-116 271	-395 592	-680 373

8 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PALVELUALUEITTAIN

8.1 Keskusvaalilautakunta

Tehtävä

Eduskuntavaalien, tasavallan presidentinvaalin, kuntavaalien, aluevaalien ja europarlamenttivaalien järjestäminen vaativat toimenpiteitä kunnassa. Kunta on velvollinen huolehtimaan keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle jälkikäteen kertakorvauksena eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa ministeriön vahvistaman euron määrän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden. Vastaavasti hyvinvointialue korvaa aluevaaleista aiheutuneita kustannuksia.

Toiminta suunnitelmakaudella 2026–2028

Säännönmukaisia vaaleja ei järjestetä talousarviovuonna 2026 eikä suunnitelmavuonna 2028. Suunnitelmavuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	18 442	3 600	0	6 200	0
Myyntituotot/Liikevaihto	18 442	3 600	0	6 200	0
TOIMINTAKULUT	-31 494	-34 186	-1 172	-19 259	-1 172
Henkilöstökulut	-20 414	-23 666	-1 172	-9 409	-1 172
Palkat ja palkkiot	-19 555	-21 972	-1 150	-8 715	-1 150
Henkilösivukulut	-859	-1 694	-22	-694	-22
Eläkekulut	-730	-1 324	0	-500	0
Muut henkilösivukulut	-129	-370	-22	-194	-22
Palvelujen ostot	-8 983	-7 820	0	-7 950	0
Muiden palvelujen ostot	-8 983	-7 820	0	-7 950	0
Sis. Muiden palvelujen ostot	-450				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 894	-2 400	0	-1 250	0
Ostot tilikauden aikana	-1 894	-2 400	0	-1 250	0
Muut toimintakulut	-202	-300	0	-650	0
Vuokrakulut	-202	-300	0	-650	0
TOIMINTAKATE	-13 052	-30 586	-1 172	-13 059	-1 172
VUOSIKATE	-13 052	-30 586	-1 172	-13 059	-1 172
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-13 052	-30 586	-1 172	-13 059	-1 172

8.2 Tarkastuslautakunta

Tehtävä

Tarkastuslautakunta on kunnanvaltuuston asettama, kuntalain 121 §:ään perustuva lautakunta. Se valmistelee kunnanvaltuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Ulkoisen tilintarkastuksen hoitaa julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Tilintarkastus hoidetaan kuntalain, hyvän tilintarkastustavan ja yhteisössä käytettyjen standardien mukaisesti. Varsinaisia tilintarkastuspäiviä on 10 pv / vuosi + lautakuntatyöskentely.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT	-22 340	-19 376	-19 197	-19 115	-19 117
Henkilöstökulut	-4 034	-4 146	-3 967	-3 965	-3 967
Palkat ja palkkiot	-3 620	-4 000	-3 800	-3 800	-3 800
Henkilösivukulut	-414	-146	-167	-165	-167
Eläkekulut	-384	-100	-96	-94	-96
Muut henkilösivukulut	-30	-46	-71	-71	-71
Palvelujen ostot	-17 870	-14 500	-14 500	-14 450	-14 450
Muiden palvelujen ostot	-17 870	-14 500	-14 500	-14 450	-14 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-331	-500	-500	-500	-500
Ostot tilikauden aikana	-331	-500	-500	-500	-500
Muut toimintakulut	-105	-230	-230	-200	-200
Vuokratkulut	-105	-230	-230	-200	-200
TOIMINTAKATE	-22 340	-19 376	-19 197	-19 115	-19 117
VUOSIKATE	-22 340	-19 376	-19 197	-19 115	-19 117
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-22 340	-19 376	-19 197	-19 115	-19 117

8.3 Kunnanvaltuusto

Tehtävä

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja rahoituksesta. Valtuusto jakaantuu kahteen valiokuntaan: elinvoimavalio- kunta ja hyvinvointivaliokunta.

KUNNANVALTUUSTO (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT	-79 108	-78 350	-78 389	-77 494	-77 113
Henkilöstökulut	-31 549	-22 649	-22 880	-22 853	-22 864
Palkat ja palkkiot	-29 950	-21 850	-21 900	-21 900	-21 900
Henkilösivukulut	-1 599	-799	-980	-953	-964
Eläkekulut	-1 504	-546	-570	-543	-554
Muut henkilösivukulut	-95	-253	-410	-410	-410
Palvelujen ostot	-6 821	-15 250	-14 900	-14 200	-14 200
Muiden palvelujen ostot	-6 821	-15 250	-14 900	-14 200	-14 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 422	-3 500	-3 340	-3 340	-3 340
Ostot tilikauden aikana	-3 422	-3 500	-3 340	-3 340	-3 340
Muut toimintakulut	-37 316	-36 951	-37 269	-37 101	-36 709
Vuokrakulut	-37 155	-36 951	-36 969	-36 801	-36 409
Sis. Vuokramenot	-34 699	-34 451	-36 469	-36 301	-35 909
Muut kulut	-162		-300	-300	-300
TOIMINTAKATE	-79 108	-78 350	-78 389	-77 494	-77 113
VUOSIKATE	-79 108	-78 350	-78 389	-77 494	-77 113
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-79 108	-78 350	-78 389	-77 494	-77 113

8.4 Kunnanhallitus

Tulosalueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Paltamon kunnan tehtävänä on suorittaa kunnan toimialaan kuuluvat perustehtävät ja ohjata kunnan kehitystä muuttuviin oloihin mukautuen. Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisesta ja kehittämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan ja kuntakonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kunnan talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kunnan yleistä etua. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Sen lisäksi kunnanhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kunnan maapolitiikkaa ja kaavoitusta, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa. Kunnanhallituksen menoista maksetaan Kuntaliiton jäsenmaksu.

Toiminta suunnitelmakaudella 2026–2028

Vuonna 2026 jatketaan organisaatiouudistuksen toimeenpanoa ja toteutetaan kehittämisohjelmaa vuosille 2025–2026.

Vuonna 2026 mahdollistetaan osallistava budjetointi rahastoista. Rahastojen käytöstä päättää kunnanjohtaja erillisellä päätöksellä. Rahastoista käytetään 10 000 euroa paltamolaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja 2 000 euroa paltamolaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

KUNNANHALLITUS (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	19 843	65 000	365 000	65 000	65 000
Muut toimintatuotot	19 843	65 000	365 000	65 000	65 000
Muut tuotot	19 843	65 000	365 000	65 000	65 000
TOIMINTAKULUT	-274 942	-326 535	-326 072	-326 404	-326 284
Henkilöstökulut	-159 456	-154 850	-165 363	-165 280	-165 359
Palkat ja palkkiot	-131 500	-130 803	-138 819	-138 819	-138 819
Henkilösivukulut	-27 956	-24 047	-26 544	-26 461	-26 540
Eläkekulut	-25 256	-21 026	-22 800	-22 717	-22 796
Muut henkilösivukulut	-2 700	-3 021	-3 744	-3 744	-3 744
Palvelujen ostot	-78 632	-140 800	-139 500	-140 000	-140 000
Muiden palvelujen ostot	-78 632	-140 800	-139 500	-140 000	-140 000
Sis. Muiden palvelujen ostot	-342				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 957	-2 800	-2 700	-2 700	-2 700
Ostot tilikauden aikana	-5 957	-2 800	-2 700	-2 700	-2 700
Avustukset	-100	-5 000			
Muut toimintakulut	-30 796	-23 085	-18 509	-18 424	-18 225
Vuokrakulut	-19 551	-20 985	-18 509	-18 424	-18 225
Sis. Vuokramenot	-17 611	-17 485	-18 509	-18 424	-18 225
Muut kulut	-11 245	-2 100			
TOIMINTAKATE	-255 099	-261 535	38 928	-261 404	-261 284
Rahoitustuotot ja -kulut	3 650	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Muut rahoituskulut	3 650	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
VUOSIKATE	-251 449	-264 535	35 928	-264 404	-264 284
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-251 449	-264 535	35 928	-264 404	-264 284

8.5 Lupa- ja valvontalautakunta

Tehtävä

Lupa- ja valvontalautakunta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista asioista, lukuun ottamatta hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristötarkastajalle kuuluvista tehtävistä.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT	-1 247	-1 644	-1 652	-1 652	-1 652
Henkilöstökulut	-1 222	-1 244	-1 252	-1 252	-1 252
Palkat ja palkkiot	-1 040	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Henkilösivukulut	-182	-44	-52	-52	-52
Eläkekulut	-174	-30	-30	-30	-30
Muut henkilösivukulut	-8	-14	-22	-22	-22
Palvelujen ostot	-24	-350	-350	-350	-350
Muiden palvelujen ostot	-24	-350	-350	-350	-350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-50	-50	-50	-50
Ostot tilikauden aikana		-50	-50	-50	-50
TOIMINTAKATE	-1 247	-1 644	-1 652	-1 652	-1 652
VUOSIKATE	-1 247	-1 644	-1 652	-1 652	-1 652
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 247	-1 644	-1 652	-1 652	-1 652

8.6 Hallintopalvelut

Palvelualueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on hallintojohtaja.

Vastuualueet

Konserni-, yleis- ja luottamushenkilöhallinto, kokous- ja asiakirjahallinto, henkilöstö-, talous ja tietohallinto, toimistopalvelut, hankintojen koordinointi sekä vaalien järjestäminen.

Tehtävä

Hallintopalvelut tuottaa luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdolle sekä kunnan eri palvelualueille tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti talous-, henkilöstö- ja palkkahallinnon, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen palveluita sekä muita yleisiä toimistopalveluita. Hallintopalvelut vastaa vaalien järjestämisestä sekä koordinoi asiointiliikennepalveluita Paltamon kunnan haja-asutusalueen asukkaille.

HALLINTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	185 745	142 640	161 659	71 688	69 088
Myyntituotot/Liikevaihto	1 878				
Maksutuotot	2 377	2 000	2 000	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	180 085	139 440	158 459	68 488	65 888
Muut toimintatuotot	1 405	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	1 405	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-1 492 671	-1 508 473	-1 358 398	-1 286 311	-1 287 763
Henkilöstökulut	-535 673	-453 882	-377 817	-325 973	-328 611
Palkat ja palkkiot	-432 137	-369 488	-306 940	-264 316	-266 349
Henkilösivukulut	-103 536	-84 394	-70 877	-61 657	-62 262
Eläkekulut	-91 400	-74 630	-61 917	-53 941	-54 486
Muut henkilösivukulut	-12 136	-9 764	-8 960	-7 716	-7 776
Palvelujen ostot	-794 533	-897 001	-833 921	-814 643	-814 457
Asiakaspalvelujen ostot	-1 277	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Muiden palvelujen ostot	-793 256	-895 001	-831 921	-812 643	-812 457
Sis. Muiden palvelujen ostot	-5 111				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 903	-10 970	-8 920	-8 420	-8 420
Ostot tilikauden aikana	-18 903	-10 970	-8 920	-8 420	-8 420
Avustukset	-2 546	-3 000	-6 100	-6 100	-6 100
Muut toimintakulut	-141 017	-143 620	-131 640	-131 175	-130 175
Vuokrakulut	-134 960	-142 060	-126 530	-126 065	-125 065
Sis. Vuokramenot	-100 545	-100 750	-93 120	-92 655	-91 655
Muut kulut	-6 057	-1 560	-5 110	-5 110	-5 110
TOIMINTAKATE	-1 306 927	-1 365 833	-1 196 739	-1 214 623	-1 218 675
Rahoitustuotot ja -kulut	-13				
Muut rahoituskulut	-13				
VUOSIKATE	-1 306 940	-1 365 833	-1 196 739	-1 214 623	-1 218 675
Poistot ja arvonalentumiset	-6 944	-18 560	-18 618	-11 975	-6 176
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 944	-18 560	-18 618	-11 975	-6 176
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 313 884	-1 384 393	-1 215 357	-1 226 598	-1 224 851

HALLINTOPALVELUT (ulk)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	185 745	142 640	161 659	71 688	69 088
Myyntituotot/Liikevaihto	1 878				
Maksutuotot	2 377	2 000	2 000	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	180 085	139 440	158 459	68 488	65 888
Muut toimintatuotot	1 405	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	1 405	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-1 387 016	-1 407 723	-1 265 278	-1 193 656	-1 196 108
Henkilöstökulut	-535 673	-453 882	-377 817	-325 973	-328 611
Palkat ja palkkiot	-432 137	-369 488	-306 940	-264 316	-266 349
Henkilösivukulut	-103 536	-84 394	-70 877	-61 657	-62 262
Eläkekulut	-91 400	-74 630	-61 917	-53 941	-54 486
Muut henkilösivukulut	-12 136	-9 764	-8 960	-7 716	-7 776
Palvelujen ostot	-789 422	-897 001	-833 921	-814 643	-814 457
Asiakaspalvelujen ostot	-1 277	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Muiden palvelujen ostot	-788 146	-895 001	-831 921	-812 643	-812 457
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 903	-10 970	-8 920	-8 420	-8 420
Ostot tilikauden aikana	-18 903	-10 970	-8 920	-8 420	-8 420
Avustukset	-2 546	-3 000	-6 100	-6 100	-6 100
Muut toimintakulut	-40 472	-42 870	-38 520	-38 520	-38 520
Vuokrakulut	-34 415	-41 310	-33 410	-33 410	-33 410
Muut kulut	-6 057	-1 560	-5 110	-5 110	-5 110
TOIMINTAKATE	-1 201 271	-1 265 083	-1 103 619	-1 121 968	-1 127 020
Rahoitustuotot ja -kulut	-13				
Muut rahoituskulut	-13				
VUOSIKATE	-1 201 284	-1 265 083	-1 103 619	-1 121 968	-1 127 020
Poistot ja arvonalentumiset	-6 944	-18 560	-18 618	-11 975	-6 176
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 944	-18 560	-18 618	-11 975	-6 176
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 208 228	-1 283 643	-1 122 237	-1 133 943	-1 133 196

Talousarviovuoden 2026 kuntastrategian toteuttaminen

Konsernipalvelut (sis. yleishallintopalvelut, henkilöstöpalvelut ja maakunnallinen yhteistoiminta)

Yleishallinto- ja henkilöstöpalvelut

Vuoden 2026 alusta yhden palvelusihteerin resurssi siirtyy hallintopalveluista elinvoima- ja elinympäristöpalveluiden hallintoon ja ICT-asiantuntijan resurssista siirtyy 60 prosenttia sivistyspalveluihin. Vuoden 2026 alusta hallintopalveluihin siirtyy hyvinvointi- ja liikuntapalvelut, veteraanitoiminta sekä maahanmuuttajapalvelut

Henkilöstöpalveluissa jatketaan edelleen kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin edistämistä. Henkilöstöpalveluiden painopisteenä on edelleen henkilöstön ja esihenkilöiden osaamisen kehittäminen ja tukeminen. Työhyvinvointia edistetään tarjoamalla henkilöstön käyttöön Epassi, jolla voi ostaa kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita (arvo 100 euroa).

Tietohallintopalveluissa tapahtuu vuoden alusta palveluiden tuottamisessa muutoksia. Vuoden 2026 alusta Paltamon kunnan perustietotekniikkapalvelut tuottaa Lounea Yritysratkaisut Oy ja tulospalvelut Canon Oy. Investoinneissa on varauduttu langattomien tukiasemien ja verkkojen kehittämistä varten 30 000 euron kustannuksiin.

Työterveyshuollon palvelusopimus Mehiläinen Oy:n kanssa on voimassa 31.12.2026 asti. Työterveyspalvelu kilpailutetaan mahdollisesti syksyn 2026 aikana.

Maakunnallinen yhteistoiminta

Kainuun liiton jäsenkunnat ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Paltamon kunnan maksuosuus vuodelle 2026 on 116 810 euroa. Hallintopalvelut vastaavat Kainuun liitto- kuntayhtymän toiminnan ja talouden seurannasta.

Sotkamon kunnan kanssa on voimassa yhteistoimintasopimus ympäristöterveydenhuollon palveluiden tuottamisesta, jonka mukainen Paltamon maksuosuus on 122 531 euroa vuonna 2026.

KONSERNIPALVELUT (sis. yleishallintopalvelut, henkilöstö- palvelut ja maakunnallinen yhteistoiminta) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	62 726	36 200	67 088	67 088	67 088
Myyntituotot/Liikevaihto	1 767				
Tuet ja avustukset	60 959	35 000	65 888	65 888	65 888
Muut toimintatuotot		1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot		1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-1 220 588	-1 208 226	-1 100 762	-1 113 984	-1 116 544
Henkilöstökulut	-380 489	-360 923	-249 766	-259 385	-259 991
Palkat ja palkkiot	-306 047	-293 689	-202 937	-210 179	-210 588
Henkilösivukulut	-74 442	-67 234	-46 829	-49 206	-49 403
Eläkekulut	-65 479	-59 474	-40 905	-43 070	-43 255
Muut henkilösivukulut	-8 962	-7 760	-5 924	-6 136	-6 148
Palvelujen ostot	-746 166	-747 246	-767 684	-771 470	-773 852
Muiden palvelujen ostot	-746 166	-747 246	-767 684	-771 470	-773 852
Sis. Muiden palvelujen ostot	-5 053				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 035	-8 000	-5 850	-5 850	-5 850
Ostot tilikauden aikana	-7 035	-8 000	-5 850	-5 850	-5 850
Avustukset			-100	-100	-100
Muut toimintakulut	-86 898	-92 057	-77 362	-77 179	-76 751
Vuokrakulut	-81 233	-90 497	-72 452	-72 269	-71 841
Sis. Vuokramenot	-47 500	-49 547	-39 802	-39 619	-39 191
Muut kulut	-5 666	-1 560	-4 910	-4 910	-4 910
TOIMINTAKATE	-1 157 862	-1 172 026	-1 033 674	-1 046 896	-1 049 456
Rahoitustuotot ja -kulut	-13				
Muut rahoituskulut	-13				
VUOSIKATE	-1 157 875	-1 172 026	-1 033 674	-1 046 896	-1 049 456
Poistot ja arvonalentumiset		-11 667	-11 768	-11 768	-6 000
Suunnitelman mukaiset poistot		-11 667	-11 768	-11 768	-6 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 157 875	-1 183 693	-1 045 442	-1 058 664	-1 055 456

Hyvinvointipalvelut (sis. asiointi- ja joukkoliikenne, hyvinvointi- ja liikuntapalvelut, veteraanitoiminta ja maahanmuuttajapalvelut)

Asiointi- ja joukkoliikenne

Paltamon kunta järjestää sisäistä kutsuohjattua asiointiliikennettä, joka mahdollistaa kuntalaisten asiointiyhteydet kirkonkylään. Sopimus nykyisen toimijan kanssa on voimassa 30.6.2026 asti, sisältäen kuuden kuukauden optiokauden. Asiointiliikenne kilpailutetaan syksyllä 2026.

Paltamon kunnalla on sopimus joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta ELY-keskuksen kanssa. Hankintakustannusten kasvaessa ELY-keskus on päivittänyt joukkoliikenteen rahoitusperusteita 1.6.2025 alkaen. Paltamon kunta rahoittaa autokierrojen kustannuksia kunnanhallituksen (11.6.2024 § 109) päätöksen mukaisesti.

Hyvinvointi- ja liikuntapalvelut

Valtuustokauden lopuksi on koottu laaja hyvinvointikertomus, joka kuvaa tavoitteiden toteutumista ja väestön hyvinvoinnin tilaa. Syksyllä on aloitettu uuden hyvinvointisuunnitelman laadinta kaudelle 2026–2029. Paltamon kunta on sitoutunut operatiiviseen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen, painottaen ennaltaehkäisevää työtä ja yhteistyötä hyvinvointialueen sekä muiden kumppaneiden kanssa. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittaisissa hyvinvointiraporteissa ja valtakunnallisilla mittareilla (tilastokeskus, soktanet.fi, TEAviisari, kouluterveyskeskus). Vuoden 2026 HYTE-kerroin on arvioitu 60 733 euroksi. HYTE-kertoimen tuomaa rahoitusta ei ole korvamerkitty hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyöhön.

Liikunnallista elämäntapaa edistetään mm. maksuttomalla kuntosalilla, liikuntatilojen ylläpidolla ja uusien liikuntapaikkojen, kuten kuntoportaiden, tarjoamisella. Pumptrack-radan ja skeittialueen suunnittelu on käynnissä.

Paltamon kunta mahdollistaa monipuolisen liikuntatarjonnan yhteistyössä kansalaisopiston ja muiden toimijoiden kanssa. Yhdistyksille ja yleishyödyllisille toimijoille tilavaraukset ovat maksuttomia. Toimintaa kohdennetaan erityisesti vähän liikkuviin kuntalaisiin, ja liikunnan edistämiseksi haetaan hankerahaa sekä tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

HYVINVOINTIPALVELUT (sis. asiointi- ja joukko- liikenne, hyvinvointi- ja liikuntapalvelut, veteraani- toiminta ja maahanmuuttajapalvelut) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	123 018	106 440	94 571	4 600	2 000
Myyntituotot/Liikevaihto	111				
Maksutuotot	2 377	2 000	2 000	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	119 125	104 440	92 571	2 600	0
Muut toimintatuotot	1 405				
Muut tuotot	1 405				
TOIMINTAKULUT	-272 083	-300 247	-257 636	-172 327	-171 219
Henkilöstökulut	-155 184	-92 959	-128 051	-66 588	-68 620
Palkat ja palkkiot	-126 090	-75 799	-104 003	-54 137	-55 761
Henkilösivukulut	-29 094	-17 160	-24 048	-12 451	-12 859
Eläkekulut	-25 920	-15 156	-21 012	-10 871	-11 231
Muut henkilösivukulut	-3 174	-2 004	-3 036	-1 580	-1 628
Palvelujen ostot	-48 367	-149 755	-66 237	-43 173	-40 605
Asiakaspalvelujen ostot	-1 277	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Muiden palvelujen ostot	-47 090	-147 755	-64 237	-41 173	-38 605
Sis. Muiden palvelujen ostot	-58				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 868	-2 970	-3 070	-2 570	-2 570
Ostot tilikauden aikana	-11 868	-2 970	-3 070	-2 570	-2 570
Avustukset	-2 546	-3 000	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintakulut	-54 119	-51 563	-54 278	-53 996	-53 424
Vuokratkulut	-53 727	-51 563	-54 078	-53 796	-53 224
Sis. Vuokramenot	-53 045	-51 203	-53 318	-53 036	-52 464
Muut kulut	-392		-200	-200	-200
TOIMINTAKATE	-149 065	-193 807	-163 065	-167 727	-169 219
VUOSIKATE	-149 065	-193 807	-163 065	-167 727	-169 219
Poistot ja arvonalentumiset	-6 944	-6 893	-6 850	-207	-176
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 944	-6 893	-6 850	-207	-176
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-156 009	-200 700	-169 915	-167 934	-169 395

8.7 Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on kehitysjohtaja.

Vastuualueet

Yritys- ja maaseutupalvelut, viestintä, tapahtumat ja kulttuuri, työllisyyspalvelut, maankäyttö ja kaavoitus, rakennus- ja ympäristövalvonta, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, tila-, ruoka- ja siivouspalvelut, vesihuolto sekä kaukolämpö.

Tehtävä

Elinvoimapalvelut kehittää kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta sekä luo edellytyksiä asumiselle ja yritystoiminnalle. Toiminnan tarkoituksena on saada Paltamoon lisää asukkaita, yrityksiä ja työpaikkoja sekä verotuloja.

Elinympäristöpalvelut vastaa kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden ja liiketoimintayksiköiden toiminnasta. Perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja sekä tarjota ateria- ja puhtaanapitopalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

ELINVOIMA- JA ELINympäristöPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	4 887 483	4 968 440	4 792 888	4 602 972	4 591 271
Myyntituotot/Liikevaihto	1 372 161	1 385 675	1 370 000	1 264 000	1 267 000
Sis. Myyntituotot	102 501				
Maksutuotot	13 626	13 500	18 200	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	140 947	28 770	10 500	10 500	10 500
Muut toimintatuotot	3 360 749	3 540 495	3 394 188	3 312 472	3 297 771
Vuokratuotot	2 797 156	2 701 414	2 731 107	2 648 247	2 632 184
Sis. Vuokratuotot	1 469 399	1 416 490	1 443 866	1 435 589	1 420 096
Muut tuotot	563 593	839 081	663 081	664 225	665 587
Sis. Muut toimintatuotot	458 343	655 831	652 381	653 525	654 887
TOIMINTAKULUT	-4 966 372	-5 210 705	-5 609 720	-5 305 931	-5 331 001
Henkilöstökulut	-1 428 399	-1 425 618	-1 547 553	-1 560 620	-1 590 808
Palkat ja palkkiot	-1 153 459	-1 162 482	-1 257 549	-1 268 799	-1 292 725
Henkilösivukulut	-274 940	-263 136	-290 004	-291 821	-298 083
Eläkekulut	-246 345	-232 418	-253 292	-254 778	-260 345
Muut henkilösivukulut	-28 594	-30 718	-36 712	-37 043	-37 738
Palvelujen ostot	-1 229 836	-1 327 154	-1 348 030	-1 326 880	-1 326 030
Muiden palvelujen ostot	-1 229 836	-1 327 154	-1 348 030	-1 326 880	-1 326 030
Sis. Muiden palvelujen ostot	-1 139	-27 614	-26 510	-26 510	-26 510
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 437 695	-1 335 251	-1 291 150	-1 288 000	-1 286 000
Ostot tilikauden aikana	-1 437 695	-1 335 251	-1 291 150	-1 288 000	-1 286 000
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-249 934	-227 811	-233 410	-233 410	-233 410
Avustukset	-264 090	-498 000	-503 500	-513 500	-513 500
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-21 000	-16 500	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut	-606 352	-624 682	-919 487	-616 931	-614 663
Vuokrakulut	-553 186	-552 082	-571 787	-569 731	-567 463
Sis. Vuokramenot	-186 021	-192 692	-211 037	-210 231	-207 963
Muut kulut	-53 166	-72 600	-347 700	-47 200	-47 200
TOIMINTAKATE	-78 889	-242 265	-816 832	-702 959	-739 730
Rahoitustuotot ja -kulut	290		0	-54 780	-54 780
Muut rahoitustuotot	290				
Muut rahoituskulut	0		0	-54 780	-54 780
VUOSIKATE	-78 599	-242 265	-816 832	-757 739	-794 510
Poistot ja arvonalentumiset	-1 622 747	-1 449 573	-1 337 267	-1 286 523	-1 303 750
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 622 747	-1 424 573	-1 337 267	-1 286 523	-1 303 750
Arvonalentumiset		-25 000			
Tilinpäätössiirrot	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 681 860	-1 673 172	-2 135 433	-2 025 596	-2 079 594

ELINVOIMA- JA ELINympäristöPALVELUT (ulk)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	2 857 240	2 896 119	2 696 641	2 513 858	2 516 288
Myyntituotot/Liikevaihto	1 269 661	1 385 675	1 370 000	1 264 000	1 267 000
Maksutuotot	13 626	13 500	18 200	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	140 947	28 770	10 500	10 500	10 500
Muut toimintatuotot	1 433 007	1 468 174	1 297 941	1 223 358	1 222 788
Vuokratuotot	1 327 757	1 284 924	1 287 241	1 212 658	1 212 088
Muut tuotot	105 250	183 250	10 700	10 700	10 700
TOIMINTAKULUT	-4 529 278	-4 762 588	-5 138 763	-4 835 780	-4 863 118
Henkilöstökulut	-1 428 399	-1 425 618	-1 547 553	-1 560 620	-1 590 808
Palkat ja palkkiot	-1 153 459	-1 162 482	-1 257 549	-1 268 799	-1 292 725
Henkilösivukulut	-274 940	-263 136	-290 004	-291 821	-298 083
Eläkekulut	-246 345	-232 418	-253 292	-254 778	-260 345
Muut henkilösivukulut	-28 594	-30 718	-36 712	-37 043	-37 738
Palvelujen ostot	-1 228 697	-1 299 540	-1 321 520	-1 300 370	-1 299 520
Muiden palvelujen ostot	-1 228 697	-1 299 540	-1 321 520	-1 300 370	-1 299 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 187 761	-1 107 440	-1 057 740	-1 054 590	-1 052 590
Ostot tilikauden aikana	-1 187 761	-1 107 440	-1 057 740	-1 054 590	-1 052 590
Avustukset	-264 090	-498 000	-503 500	-513 500	-513 500
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-21 000	-16 500	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut	-420 331	-431 990	-708 450	-406 700	-406 700
Vuokrakulut	-367 165	-359 390	-360 750	-359 500	-359 500
Muut kulut	-53 166	-72 600	-347 700	-47 200	-47 200
TOIMINTAKATE	-1 672 038	-1 866 469	-2 442 122	-2 321 922	-2 346 830
Rahoitustuotot ja -kulut	290		0	-54 780	-54 780
Muut rahoitustuotot	290				
Muut rahoituskulut	0		0	-54 780	-54 780
VUOSIKATE	-1 671 748	-1 866 469	-2 442 122	-2 376 702	-2 401 610
Poistot ja arvonalentumiset	-1 622 747	-1 449 573	-1 337 267	-1 286 523	-1 303 750
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 622 747	-1 424 573	-1 337 267	-1 286 523	-1 303 750
Arvonalentumiset		-25 000			
Tilinpäätössiirrot	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 275 008	-3 297 376	-3 760 723	-3 644 559	-3 686 694

Talousarviovuoden 2026 kuntastrategian toteuttaminen

Elinvoima- ja elinympäristöpalveluiden hallinto (sis. elinvoima- ja elinympäristöpalveluiden hallinnon sekä projektit)

Vuoden 2026 alusta Elinvoima- ja elinympäristöpalvelujen hallintoon siirtyy palvelusihteerin resurssi hallintopalveluista. Lisäksi hallinto sisältää mm. kehitysjohtajan resurssin sekä projektien omarahoitusosuudet.

Vuoden 2026 aikana palvelualueella on käynnissä useita hankkeita, joilla edistetään mm. yritystoiminnan edellytyksiä ja vapaa-ajan viettomahdollisuuksia Paltamossa. Käynnissä ovat mm. Metelin golf-alueen tiestön suunnitteluhanke, Teollistuvan Paltamon toimintaympäristön kehittämishanke sekä Kalatalon toiminnan uudelleen järjestämiseen tähtäävä hanke. Näiden lisäksi vireillä ja talousarviossa huomioituina ovat mm. Esteettömän laavun rakentamishanke ja Pumptrack/skeitti-puistohanke, joihin rahoituspäätöksiä odotetaan alkuvuodesta 2026.

Lisäksi kunta osallistuu omarahoitusosuudella muiden hallinnoimiin hankkeisiin, joista jo päätöksen saaneet hankkeet on listattu erilliseen talousarviokirjan liitteenä olevaan hankesuunnitelma-
taulukkoon. Elinvoima- ja elinympäristöpalvelujen projektit -kustannuspaikalle on lisäksi budjetoitu kunnan osuus Oulujärvi Leaderin ja Kalaleaderin vuosittaisesta rahoituksesta sekä Oulujoen vesistövision koordinaatiosta vuosille 2025–2027.

ELINVOIMA- JA ELINYMPÄRISTÖPALVELUIDEN HALLINTO (sis. hallinto ja projektit) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	71 742	18 000			
Tuet ja avustukset	71 742	18 000			
TOIMINTAKULUT	-150 860	-111 801	-332 251	-336 153	-339 922
Henkilöstökulut	-65 844	-16 855	-144 636	-148 632	-152 617
Palkat ja palkkiot	-53 264	-13 744	-117 533	-120 840	-124 020
Henkilösivukulut	-12 580	-3 111	-27 103	-27 792	-28 597
Eläkekulut	-11 556	-2 748	-23 673	-24 265	-24 977
Muut henkilösivukulut	-1 024	-363	-3 430	-3 527	-3 620
Palvelujen ostot	-81 780	-94 150	-158 300	-158 300	-158 300
Muiden palvelujen ostot	-81 780	-94 150	-158 300	-158 300	-158 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27		-4 100	-4 100	-4 100
Ostot tilikauden aikana	-27		-4 100	-4 100	-4 100
Muut toimintakulut	-3 209	-796	-25 215	-25 121	-24 905
Vuokrakulut	-3 209	-796	-25 215	-25 121	-24 905
Sis. Vuokramenot	-3 209	-796	-20 215	-20 121	-19 905
TOIMINTAKATE	-79 119	-93 801	-332 251	-336 153	-339 922
VUOSIKATE	-79 119	-93 801	-332 251	-336 153	-339 922
Poistot ja arvonalentumiset			-1 667	-1 667	-1 667
Suunnitelman mukaiset poistot			-1 667	-1 667	-1 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-79 119	-93 801	-333 918	-337 820	-341 589

Elinvoimapalvelut (sis. yrityspalvelut, viestintä ja tapahtumat, työllisyyspalvelut)

Yritys- ja maaseutupalvelut

Paltamon kunta tuottaa itse ja yhdessä Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yrityspalvelujen sekä muiden kumppaneiden kanssa yritysten neuvontapalveluja. Kunnassa yrityksille on tarjolla yrityspalveluseteli, messuavustus sekä Yritystulkki lomakkeiden käyttöoikeus kunnan palvelusivuston kautta. Yritysten työllistämisen tueksi käytössä on kuntalisä. Kunta järjestää yhdessä Paltamon yrittäjien kanssa yhteisiä aamukahvitilaisuuksia säännöllisesti. Teollistuvan Paltamon toimintaympäristön kehittämishankkeessa kerätään kattavasti tietoa paltamolaisten sekä Paltamoon investointeja suunnittelevien yritysten tarpeista niin toimitilojen kuin palvelujen osalta. Hanke järjestää myös keskustelu- ja verkostoitumistilaisuuksia yrittäjille. Tilaisuuksissa käydään läpi myös kunnan ajankohtaisia asioita, kuten tulevia hankintoja, suunnitteilla olevia investointeja jne. Kunta julkaisee myös uutiskirjettä yrittäjille.

Paltamon kunta hankkii lakisääteiset maataloushallinnon palvelut ostopalveluna vuonna 2012 alkaneeilla ja vuosina 2023 ja 2025 päivitetyllä yhteistoimintamallilla, jossa järjestämisvastuu on Puolangan kunnalla. Lomituspalveluista vastaa Muhoksen kunta, joka on vuodesta 2023 alkaen järjestänyt lomituspalvelut koko Pohjois-Suomen alueella. Maataloilta on vuoden 2024 alusta ollut käytössä kunnan myöntämä kalkitustuki, jolla halutaan kannustaa vähentämään maaperästä aiheutuvia vesistö- ja ilmastopäästöjä sekä parantamaan peltojen viljelyominaisuuksia.

Viestintä ja tapahtumat

Kunnan viestintää toteutetaan suurelta osin sähköisten kanavien kautta. Näitä ovat mm. Paltamovestintä, nettisivut, Paltamo mobiilivestintä sekä sosiaalisen median kanavat. Kunnan sosiaalisen median kanavina käytetään Facebookia ja Instagramia. Nettisivustoa ylläpidetään pääasiallisena ulkoisen viestinnän materiaalien julkaisualustana ja paperista kuntatiedotetta julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi kesälehti ja joululehti julkaistaan yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa. Kunta julkaisee myös uutiskirjettä yrityksille noin 5–10 kertaa vuodessa. Kunnalla on mainospaikkasopimus Hilla Groupin kanssa valtatie 22:n varressa sijaitsevaan tienvarsinäyttöön. Näyttöä hyödynnetään mm. tapahtumaviestinnässä.

Tapahtumia sekä muuta kulttuuri- ja tapahtumatuotantoa, kuten kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä kasvatuspalvelujen eri yksiköiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Paltamon kunnan kulttuuritoiminnan toteutuksessa huomioidaan myös Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumat. Kulttuuritoiminnan avustuksina on käytössä kohdeavustukset sekä kyläyhdistysten aktivointituki, joista jälkimmäinen rahoitetaan rahastovaroista. Kyläyhdistyksille on tarjolla kyläyhdistysten aktivointituki, joka rahoitetaan myös rahastovaroin.

Työllisyyspalvelut

Paltamo kuuluu Kainuu-Koillismaan työllisyysalueeseen, jossa Kajaanin kaupunki toimii vastuukuntana. Paltamon kunta ja Kajaanin kaupunki ovat sopineet toimivallan siirrosta henkilöasiakas- ja työnvälityspalvelujen osalta niin, että Paltamon kunta tuottaa nämä palvelut Paltamon,

Hyrynsalmen ja Ristijärven kuntiin muiden paitsi kotoaikaisten vieraskielisten asiakkaiden osalta. Paltamon työllisyyspalveluissa työskentelee työllisyyspäällikkö, neljä työllisyysohjaajaa sekä yksi palveluohjaaja.

Lakisääteisten henkilöasiakas- ja työnvälityspalvelujen lisäksi työllisyyspalveluissa tuotetaan eläke- ja kuntoutusedellytysten selvityspalvelua Paltamon lisäksi Hyrynsalmelle, Ristijärvelle sekä Puolangalle. Kunnalla on sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa kierrätysmyymälätoiminnasta Paltamossa, ja kunta on järjestänyt tilan myymälän käyttöön. Ristijärven 4H-yhdistys ottaa paltamolaisia työttömiä työnhakijoita kierrätysmyymälään mm. työkokeiluun sekä kuntouttavaan työtoimintaan. Kunta tukee nuorten työllistymistä tarjoamalla kesätöitä kunnan toimipisteissä sekä kesätyöpaikkatuella yrityksiin ja yhdistyksiin.

ELINVOIMAPALVELUT (sis. yrityspalvelut, viestintä ja tapahtumat, työllisyyspalvelut) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	125 111	170 000	163 000	167 000	170 000
Myyntituotot/Liikevaihto			163 000	167 000	170 000
Tuet ja avustukset	50 583				
Muut toimintatuotot	74 528	170 000			
Muut tuotot	74 528	170 000			
TOIMINTAKULUT	-697 215	-1 249 990	-1 169 867	-1 180 144	-1 185 336
Henkilöstökulut	-354 016	-510 620	-431 702	-437 033	-442 588
Palkat ja palkkiot	-286 246	-416 370	-350 804	-355 312	-359 658
Henkilösivukulut	-67 770	-94 250	-80 898	-81 721	-82 930
Eläkekulut	-60 570	-83 250	-70 658	-71 348	-72 433
Muut henkilösivukulut	-7 200	-11 000	-10 240	-10 373	-10 497
Palvelujen ostot	-113 479	-277 700	-274 300	-269 300	-269 300
Muiden palvelujen ostot	-113 479	-277 700	-274 300	-269 300	-269 300
Sis. Muiden palvelujen ostot	-1 027				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 603	-12 850	-12 200	-12 300	-12 300
Ostot tilikauden aikana	-15 603	-12 850	-12 200	-12 300	-12 300
Avustukset	-173 090	-404 000	-409 000	-419 000	-419 000
Avustukset kotitalouksille		-5 000			
Muut toimintakulut	-41 026	-44 820	-42 665	-42 511	-42 148
Vuokrakulut	-39 549	-44 820	-42 665	-42 511	-42 148
Sis. Vuokramenot	-32 052	-31 820	-33 665	-33 511	-33 148
Muut kulut	-1 477				
TOIMINTAKATE	-572 104	-1 079 990	-1 006 867	-1 013 144	-1 015 336
Rahoitustuotot ja -kulut	0				
Muut rahoituskulut	0				
VUOSIKATE	-572 105	-1 079 990	-1 006 867	-1 013 144	-1 015 336
Poistot ja arvonalentumiset	-1 667	-1 667			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 667	-1 667			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-573 772	-1 081 657	-1 006 867	-1 013 144	-1 015 336

Elinympäristöpalvelut (sis. maankäyttö ja kaavoitus, rakennus- ja ympäristövalvonta, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, tilapalvelut, vesihuolto, kaukolämpö)

Maankäyttö ja kaavoitus

Rakennetun ympäristön ohjaamisen keskeinen säätely on kolmessa eri laissa. Uudet lait ovat rakentamislaki (751/2023, RakL), alueidenkäyttölaki ja Rakentamislain liitännäislaki, laki rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävistä toimivien pätevyyden osoittamisesta. Alueidenkäyttölaki on uudistumassa vuoden 2026 alusta tai aikana.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (431/2023, RYTJ –laki) ja siihen liittyvät lainmuutokset hyväksyttiin 24.2.2023. RYTJ –lain yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättiin säännökset alueidenkäytön digitaalisuudesta eli käytännössä kaavojen tietomallimuodosta. RYTJ –laki edellyttää, että kunnat toimivat kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja Syken ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti). Laki astui voimaan 1.1.2024 lukuun ottamatta 5 §:ää, jota sovelletaan vasta 1.1.2029 alkaen.

Rakentamislain, alueidenkäyttölain ja RYTJ-lain kunnille ja niiden viranomaistoimintaan aiheuttamat muutokset ovat kokonaisuudessa huomattavat. Lakimuutokset vaikuttavat laaja-alaisesti kuntien toimintaan kuten kaavoitukseen, rakennusvalvontaan, kiinteistötoimeen, infran kehittämiseen, paikkatietopalveluihin, kartasto- ja mittauspalveluihin, ympäristösuojeluun, ympäristöterveyteen ja tietohallintoon sekä kunnan hallintoon. Paltamon kunta on aloittanut valmistautumisen uusien lakien mukaisiin toimintamalleihin ja vaatimuksiin mm. kaava-aineistojen muuttamisella tarpeelliselta osin digitaaliseen muotoon. Tulevina vuosina myös kunnan rakentamisen ja kaavoituksen kuntarekisterien sovellusmuutoksiin tai hankintoihin tulee varautua.

Paltamon kunta on mukana ympäristöministeriön myöntämässä Kuntien ja maakuntien liittojen rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistamisen hankkeen 4. kierroksen hakukierroksella yhdessä Sotkamon, Ristijärven, Nurmeksien ja Juuan kanssa. Hankeavustus on kunnille sata prosenttia. Hankkeessa tehdään mm. kuntakohtaiset tiekartat RYHTI-yhteensopivuuden varmistamiseksi. Ympäristöministeriö ei ole tehnyt talousarvion laadinnan aikaan vielä päätöksiä siitä, että mille hankkeille avustus myönnetään.

Paltamon kunta, Ristijärven kunta ja Sotkamon kunta ovat tehneet sopimuksen kaavoituspalveluiden hoitamisesta. Paltamon kunta hankkii kaavoituspalvelut Sotkamon kunnalta ostopalveluna.

Paltamon kunnan kaavoitushankkeet

Asemakaavat

- Rantakujan alueen asemakaavamuutoksen hyväksyminen Q1/2026
- Ouluntien teollisuus ja yritysalueen asemakaava, hyväksyminen Q2/2026
- muut mahdolliset kaavamuutokset

Yleiskaavat

- taajama-alueiden yleiskaavojen tarkastelun käynnistäminen
- asemakaavoitukseen liittyen vanhan kunnantalon seutu ja Oulun rinteen alueiden tarkastelun käynnistäminen

- Jättiläisenmaan osayleiskaava on vireillä, kaavan uudelleen käynnistäminen ja loppuun saattaminen. Sidonnainen yrittäjän osallistumiseen kaavoitukseen.

Paltamon alueella olevat tuulivoimapuistoleiskaavahankkeet

Tuulivoimayleiskaavojen hyväksymisen tavoite lukuun ottamatta Kylkivaaraa on vuosi 2026 riippuen mm. hanketoimijoista ja kaavoitusprosessien etenemisestä.

- Kylkivaara, WPD Oy (21 voimalaa, joista 19 Paltamon kunnan alueelle), toistaiseksi pysähdyksissä
- Valkeisvaara, Solarwind Oy (6 voimalaa)
- Varsavaara, Prokon Wind Energy Oy (21 voimalaa)
- Hukkalansalo, Ilmatar Paltamo Oy (19 voimalaa)
- Takiankangas, Ilmatar Paltamo Oy (31 voimalaa)

Muut maankäytön suunnitelmat

Autioniemen entiselle saha-alueelle on suunnitteilla aurinkopuisto (Solarigo Systems Oy), luvitusvaihe Q4/2025-Q1/2026. Kunta on muiden toimijoiden hankkeissa yhtenä osapuolena, joita ovat mm. Väyläviraston tie- ja ratahankkeet. Mahdolliset muut yritysten ja hanketoimijoiden kaavoitusta vaativat hankkeet käynnistetään tapauskohtaisesti kaavoitussopimuksilla.

Paltamon kunnan metsäsuunnitelman on laatinut vuosille 2023–2032 MHY Kainuu. Vuosille 2023–2026 metsäpalvelut tuottaa MHY Kainuu (puukauppapalvelut, metsäuidistukseen liittyvät työt, metsänhoitotyöt). Hankinnassa on optio ajalle 1.1.–31.12.2027.

Puunmyyntituloja vuodelle 2026 on budjetoitu 300 000 euroa.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Hyrnsalmen, Paltamon, Ristijärven ja Suomussalmen kunnilla on sopimus kuntayhteistyöstä ympäristövalvonnan palveluissa. Kunnanhallitus päätti 11.10.2022 kuntayhteistyön aloittamisesta sopimuskuntien kanssa siten, että Suomussalmi toimii isäntäkuntana ja Paltamon kunta ostaa ympäristövalvonnan palvelut Suomussalmen kunnalta sopimuksen mukaisesti 1.1.2023 alkaen. Kuntayhteistyön aikana Paltamon kuntaan on laadittu lakisääteinen ympäristönvalvontasuunnitelma ja siihen liittyvä valvontaohjelma. Vuonna 2026 jatketaan valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia ja pyritään saamaan vireille kunnan ympäristönsuojelumääräykset.

Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Uuden ja monin paikoin muuttuneen lain seurauksena kuntien on tullut uusia muun muassa hallintosääntönsä, rakennusjärjestyksensä, rakentamisen viranomaistoiminnan maksut sisältävät taksansa sekä asiakasohjeistukset. Lainmuutoksen myötä alle 30 m² suuruiselle talousrakennukselle ei tarvitse hakea rakentamislupaa, mikä vaikuttaa rakennusvalvonnan tuloihin. Lupakynnyksen vuoksi tulevien lupatulojen arviointi on vaikeaa. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on jatkossakin monijäseninen toimielin (lupa- ja valvontalautakunta), jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus (RakL 99 §).

Paltamon kunnan hallintosääntö ja rakennusvalvonnan maksut on päivitetty vuoden 2025 aikana huomioiden lakimuutokset. Rakennusjärjestys on vielä päivittämättä ja päivittäminen tehdään

vuoden 2026 aikana niin, että uusi rakennusjärjestys on voimassa 1.1.2027. Rakennusvalvonnan ohjelmistoja tullaan tulevana vuosina päivittämään RYHTI-yhteensopivuutta silmällä pitäen. Kuntayhteistyön kautta pyritään saamaan kustannussäästöjä mm. ohjelmistojen yhtenäistämässä ja yhteisillä kilpailutuksilla.

Paltamon kunta on tehnyt ostopalvelusopimuksen rakennusvalvonnan viranomaistehtävien hoitamisesta Sotkamon kunnan kanssa. Paltamon kunta on hankkinut rakennusvalvonnan ostopalveluna sopimuksen mukaisesti 1.9.2025 alkaen (Khall 17.6.2025 § 167).

Liikenneväylät

Kaavateiden talvikunnossapito hoidetaan ostopalveluna. Kaavateiden talvihoitourakka on kilpailutettu kesällä 2025, 1.10.2025–31.5.2028 väliselle ajalle. Sopimusta voidaan jatkaa sopijapuolten yhteisellä päätöksellä vuoteen 2030 saakka. Talvihoitourakka käsittää tiestön, jalankulku- ja pyöräilyväylien, pysäköintialueiden talvihoitotyöt sekä hiekoitusmateriaalin poistot. Urakka on kokonais hintainen.

Vuonna 2026 investointihankkeena toteutetaan Kontiomäellä katuvalaistuksen uusiminen Kontiomäen- Sotkamon-, Asema- ja Leppiläntiellä.

Yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin vuoden 2026 talousarvioon on varattu 78 000 euroa ja pihatieavustuksiin 13 000 euroa.

Pihatieavustusta voi hakea pitkin vuotta, mutta viimeistään 15.11. mennessä. Avustus täytyy uusida joka vuosi. Pihatieavustusta voi hakea sähköisesti, postitse tai toimitettuna Paltamon kunnantalolle.

Yksityistieavustusten hakuaika on 1.1.–15.2. Yksityistie avustuksen suuruus perustuu yksityistien edellisen vuoden kunnossapitokustannuksiin ja tiekunnan omavastuu on vähintään 20 prosenttia. Yksityistieavustuksia haetaan sähköisesti.

Puistot ja yleiset alueet (sis. puistot, vene- ja uimarannat sekä liikuntapaikat)

Tavoitteeksi on asetettu, että olemassa olevat harrastuspaikat ovat hyvässä kunnossa talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Puistoalueiden sekä vene- ja uimarantojen kunnossapito toteutetaan omana työnä.

Liikuntapaikkojen kunnossapito kirkonkylällä toteutetaan arkipäivisin kello 7.00–15.30 välisenä aikana henkilöresurssien mukaan. Viikonloppuisin ja lomien aikana latujen kunnossapito hankintaan ostopalveluna. Jääalueiden hoito tehdään viikonloppuisin kerran päivässä omana työnä.

Kontiomäen liikuntapaikkojen kunnossapitopalvelut toteutetaan pääsääntöisesti ostopalveluna.

Tilapalvelut (sis. siivous-, kiinteistö- ja ruokapalvelut)

Tilapalvelut tuottaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan eri hallintokuntien ja hyvinvointialueen käyttöön sopivia tiloja sekä huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta.

Kiinteistöjen korjaustarpeisiin tulee varautua ja valmistautua hyvissä ajoin ennakolta niin teknisesti kuin taloudellisestikin. Parhaiten tämä tapahtuu kuntoarvion ja siihen liitetyn teknisen PTS:n eli pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelman avulla. Kuntoarvio ja PTS antavat kokonaiskuvan kiinteistön kunnosta, tulevista korjaustarpeista, niiden ajankohdista ja kustannuksista. Vuodelle 2026 on suunnitteilla normaalien kunnossapitotehtävien lisäksi mm. kunnantalon maalaus sekä kiinteistöjen huoltokirjasovelluksen käyttöönotto.

Kunnassa toimii ruokaraati, jonka tehtävänä on kehittää ateriapalveluita ja kouluruokailua. Ruokalistan tarkistuksessa otetaan huomioon lastenparlamentin, nuorisovaltuuston ja ruokaraadin esitykset. Ruokapalvelut osallistuu Kainuun ravitsemustyöryhmän toimintaan. Kainuun ravitsemustyöryhmän työkalut ja toimintamallit tarjoavat kunnille ideoita, oivalluksia ja käytännön esimerkkejä lasten ruokakasvatuksen moniammatillisen toteuttamisen, kehittämisen, seurannan ja arvioinnin tueksi. Työkalut on tarkoitettu kaikille kunnassa lasten ruokailun ja ruokakasvatuksen parissa toimiville ja siitä päättävälle ammattilaisille.

Ruoka- ja siivouspalveluissa jatketaan vuonna 2025 aloitettua ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisselvitystä elinvoimavaliokunnan evästyksen pohjalta.

ELINympäristöPALVELUT (sis. maankäyttö ja kaavoitus, rakennus- ja ympäristövalvonta, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, tilapalvelut, vesihuolto, kaukolämpö) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	4 690 630	4 780 440	4 629 888	4 435 972	4 421 271
Myyntituotot/Liikevaihto	1 372 161	1 385 675	1 207 000	1 097 000	1 097 000
Sis. Myyntituotot	102 501				
Maksutuotot	13 626	13 500	18 200	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	18 622	10 770	10 500	10 500	10 500
Muut toimintatuotot	3 286 221	3 370 495	3 394 188	3 312 472	3 297 771
Vuokratuotot	2 797 156	2 701 414	2 731 107	2 648 247	2 632 184
Sis. Vuokratuotot	1 469 399	1 416 490	1 443 866	1 435 589	1 420 096
Muut tuotot	489 065	669 081	663 081	664 225	665 587
Sis. Muut toimintatuotot	458 343	655 831	652 381	653 525	654 887
TOIMINTAKULUT	-4 118 297	-3 848 914	-4 107 602	-3 789 634	-3 805 743
Henkilöstökulut	-1 008 538	-898 143	-971 215	-974 955	-995 603
Palkat ja palkkiot	-813 948	-732 368	-789 212	-792 647	-809 047
Henkilösivukulut	-194 590	-165 775	-182 003	-182 308	-186 556
Eläkekulut	-174 220	-146 420	-158 961	-159 165	-162 935
Muut henkilösivukulut	-20 370	-19 355	-23 042	-23 143	-23 621
Palvelujen ostot	-1 034 577	-955 304	-915 430	-899 280	-898 430
Muiden palvelujen ostot	-1 034 577	-955 304	-915 430	-899 280	-898 430
Sis. Muiden palvelujen ostot	-112	-27 614	-26 510	-26 510	-26 510
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 422 065	-1 322 401	-1 274 850	-1 271 600	-1 269 600
Ostot tilikauden aikana	-1 422 065	-1 322 401	-1 274 850	-1 271 600	-1 269 600
Sis. Aineet, tarvikkeet, tavarat	-249 934	-227 811	-233 410	-233 410	-233 410
Avustukset	-91 000	-94 000	-94 500	-94 500	-94 500
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-16 000	-16 500	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut	-562 117	-579 066	-851 607	-549 299	-547 610
Vuokrakulut	-510 428	-506 466	-503 907	-502 099	-500 410
Sis. Vuokramenot	-150 760	-160 076	-157 157	-156 599	-154 910
SIS Rak.- ja huon. vuokra	-150 760	-160 076	-157 157	-156 599	-154 910
Muut kulut	-51 689	-72 600	-347 700	-47 200	-47 200
TOIMINTAKATE	572 333	931 526	522 286	646 338	615 528
Rahoitustuotot ja -kulut	290		0	-54 780	-54 780
Muut rahoitustuotot	290				
Muut rahoituskulut			0	-54 780	-54 780
VUOSIKATE	572 624	931 526	522 286	591 558	560 748
Poistot ja arvonalentumiset	-1 621 080	-1 447 906	-1 335 600	-1 284 856	-1 302 083
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 621 080	-1 422 906	-1 335 600	-1 284 856	-1 302 083
Arvonalentumiset		-25 000			
Tilinpäätössiirrot	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 487	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 028 970	-497 714	-794 648	-674 632	-722 669

8.7.1 Vesihuolto

Tulosityksikön vastuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnallistekniikan rakennusmestari.

Tehtävä

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajille mahdollisimman häiriöttömästi talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset täyttävää talousvettä. Lisäksi jäteveden vastaanotto ja puhdistus ympäristöhaitat minimoiden.

Talousarviovuoden 2026 kuntastrategian toteuttaminen

Vesilaitos

Tavoitteena on varmistaa vesihuoltopalveluiden toimintavarmuus ja keskeytymättömyys. Toimittamme asiakkaillemme laatuvaatimukset ja tavoitteet täyttävää vettä.

Jatkuvalla seurannalla ja huolloilla pyritään saavuttamaan toimintavarmuutta ja laadukasta palvelua. Korjausvelan hallinta siten, että korjausvelka ei kasva.

Vuonna 2026 sanerataan Puolangantien alittava vesijohto (hanke keskeytetty v. 2025).

Vesihuoltolaitoksen taksoitus tarkastellaan vuoden 2026 aikana. Tehdään suunnitelma vesilaitoksen talouden tasapainottamiseksi.

Jätevesilaitos

Tavoitteena on varmistaa jätevesipalveluiden toimintavarmuus ja toimia lupaehtojen mukaisesti.

Vuonna 2026 bioroottorin kennomuovut, -putket, kiinnityssangat ja sankapultit uusitaan tarvittavilta osin. Betonisen viemäriverkoston saneeraus tehdään sujuttamalla välillä kt78-Mailatie.

VESIHUOLTO (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	547 728	605 780	568 970	608 970	608 970
Myyntituotot/Liikevaihto	514 765	563 180	527 000	567 000	567 000
Sis. Myyntituotot	9 889				
Muut toimintatuotot	32 963	42 600	41 970	41 970	41 970
Muut tuotot	32 963	42 600	41 970	41 970	41 970
Sis. Muut toimintatuotot	29 680	42 600	41 970	41 970	41 970
TOIMINTAKULUT	-399 851	-346 883	-353 745	-340 509	-343 264
Henkilöstökulut	-104 725	-104 999	-116 005	-102 786	-105 667
Palkat ja palkkiot	-84 740	-85 619	-94 265	-83 565	-85 866
Henkilösivukulut	-19 985	-19 380	-21 740	-19 221	-19 801
Eläkekulut	-17 794	-17 118	-18 987	-16 780	-17 293
Muut henkilösivukulut	-2 190	-2 262	-2 753	-2 441	-2 508
Palvelujen ostot	-134 333	-93 390	-89 590	-89 590	-89 590
Muiden palvelujen ostot	-134 333	-93 390	-89 590	-89 590	-89 590
Sis. Muiden palvelujen ostot		-2 190	-2 190	-2 190	-2 190
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-142 534	-135 790	-136 490	-136 490	-136 490
Ostot tilikauden aikana	-142 534	-135 790	-136 490	-136 490	-136 490
Sis. Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 820	-1 190	-1 190	-1 190	-1 190
Muut toimintakulut	-18 259	-12 704	-11 660	-11 643	-11 517
Vuokrakulut	-12 599	-12 454	-11 660	-11 643	-11 517
Sis. Vuokramenot	-11 849	-12 454	-11 660	-11 643	-11 517
Muut kulut	-5 660	-250			
TOIMINTAKATE	147 877	258 897	215 225	268 461	265 706
Rahoitustuotot ja -kulut			0	-54 780	-54 780
Muut rahoituskulut			0	-54 780	-54 780
VUOSIKATE	147 877	258 897	215 225	213 681	210 926
Poistot ja arvonalentumiset	-236 413	-247 931	-211 898	-157 115	-161 074
Suunnitelman mukaiset poistot	-236 413	-247 931	-211 898	-157 115	-161 074
Tilinpäätössiirrot	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-69 869	29 632	21 993	75 232	68 518

8.7.2 Kaukolämpö

Tulosyksikön vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on tekninen päällikkö.

Tehtävä

Kaukolämpölaitoksen tehtävänä on tuottaa, siirtää ja myydä lämpöä Paltamon kirkonkylällä. Polttoaineemme ovat kotimaisia ja paikallisia.

Talousarviovuoden 2026 kuntastrategian toteuttaminen

Tuottaa Paltamon kunnan kaukolämpöasiakkaille keskeyttämättömästi lämpöä.

Puupolttoaineen hankinta on kilpailutettu 2025. Uusi toimitussopimus on alkanut 1.9.2025. Puupolttoaineen hinta tarkistetaan aina 1.9. käyttäen tilastokeskuksen metsähankkeen hintaindeksiä. Tarkastelussa käytetään neljää viimeisintä käytettävissä olevaa vuosineljännestä.

Vuonna 2026 jatketaan kaukolämpölaitoksen saneerauksia ja asennetaan kaukolämpölaitoksen asiakkaille etäluettavat energiamittarit. Etäluettavien ultraäänitekniikkaan perustuvien kaukolämpömittarien täytyy tukea LoRaWAN-yhteyttä.

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisselvityksen tulosten toimeenpano.

KAUKOLÄMPÖ (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	532 442	594 620	597 950	597 950	597 950
Myyntituotot/Liikevaihto	404 227	382 495	380 000	380 000	380 000
Sis. Myyntituotot	82 150				
Muut toimintatuotot	128 216	212 125	217 950	217 950	217 950
Muut tuotot	128 216	212 125	217 950	217 950	217 950
Sis. Muut toimintatuotot	128 216	212 125	217 950	217 950	217 950
TOIMINTAKULUT	-524 840	-462 642	-447 187	-447 311	-448 475
Henkilöstökulut	-76 231	-54 098	-58 234	-59 365	-60 589
Palkat ja palkkiot	-61 829	-44 112	-47 322	-48 265	-49 235
Henkilösivukulut	-14 402	-9 986	-10 912	-11 100	-11 354
Eläkekulut	-12 924	-8 820	-9 531	-9 691	-9 916
Muut henkilösivukulut	-1 478	-1 166	-1 381	-1 409	-1 438
Palvelujen ostot	-19 125	-17 800	-20 350	-19 350	-19 350
Muiden palvelujen ostot	-19 125	-17 800	-20 350	-19 350	-19 350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-425 111	-386 110	-363 110	-363 110	-363 110
Ostot tilikauden aikana	-425 111	-386 110	-363 110	-363 110	-363 110
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-104	-110	-110	-110	-110
Muut toimintakulut	-4 373	-4 634	-5 493	-5 486	-5 426
Vuokrakulut	-4 330	-4 634	-5 493	-5 486	-5 426
Sis. Vuokramenot	-4 320	-4 634	-5 493	-5 486	-5 426
Muut kulut	-43				
TOIMINTAKATE	7 602	131 978	150 763	150 639	149 475
VUOSIKATE	7 602	131 978	150 763	150 639	149 475
Poistot ja arvonalentumiset	-103 980	-108 104	-66 954	-70 371	-87 056
Suunnitelman mukaiset poistot	-103 980	-108 104	-66 954	-70 371	-87 056
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-96 378	23 874	83 809	80 268	62 419

8.8 Kasvatus- ja opetuspalvelut

Palvelualueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kasvatusjohtaja.

Vastuualueet

Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut sekä vapaan sivistystyön palvelut.

Tehtävä

Kasvatus- ja opetuspalvelut tarjoaa ja kehittää kasvatus- ja opetuspalveluita sekä vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti ja kattavasti koko kunnassa kuntalaisen ja ennen kaikkea lapsen ja nuoren etu huomioon ottaen.

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	821 432	643 584	320 794	288 095	252 724
Myyntituotot/Liikevaihto	511 708	418 234	170 524	172 054	174 114
Sis. Myyntituotot	840				
Maksutuotot	150 187	127 160	78 260	77 710	77 710
Tuet ja avustukset	155 797	97 290	71 110	37 431	0
Muut toimintatuotot	3 741	900	900	900	900
Vuokratuotot	53				
Muut tuotot	3 688	900	900	900	900
TOIMINTAKULUT	-6 947 612	-6 753 417	-6 321 862	-6 322 076	-6 214 049
Henkilöstökulut	-4 179 722	-4 022 904	-3 685 384	-3 702 511	-3 654 909
Palkat ja palkkiot	-3 365 819	-3 280 946	-2 994 950	-3 008 198	-2 970 016
Henkilösivukulut	-813 902	-741 958	-690 434	-694 313	-684 893
Eläkekulut	-726 851	-655 317	-603 019	-606 509	-598 209
Muut henkilösivukulut	-87 051	-86 641	-87 415	-87 804	-86 684
Palvelujen ostot	-1 307 617	-1 323 641	-1 284 317	-1 279 467	-1 234 771
Asiakaspalvelujen ostot	-237 010	-162 500	-144 804	-160 804	-155 804
Muiden palvelujen ostot	-1 070 607	-1 161 141	-1 139 513	-1 118 663	-1 078 967
Sis. Muiden palvelujen ostot	-304 708	-400 406	-392 461	-393 605	-394 967
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-164 923	-184 020	-140 355	-138 510	-138 295
Ostot tilikauden aikana	-164 923	-184 020	-140 355	-138 510	-138 295
Avustukset	-78 804	-72 700	-60 000	-55 000	-50 000
Avustukset kotitalouksille	-78 104	-72 000	-60 000	-55 000	-50 000
Muut toimintakulut	-1 216 546	-1 150 152	-1 151 806	-1 146 588	-1 136 074
Vuokrakulut	-1 203 596	-1 138 902	-1 148 036	-1 143 218	-1 132 644
Sis. Vuokramenot	-1 130 523	-1 071 112	-1 084 731	-1 077 978	-1 066 344
Muut kulut	-12 950	-11 250	-3 770	-3 370	-3 430
TOIMINTAKATE	-6 126 180	-6 109 833	-6 001 068	-6 033 981	-5 961 325
Rahoitustuotot ja -kulut	-388				
Muut rahoitustuotot	-15				
Muut rahoituskulut	-373				
VUOSIKATE	-6 126 567	-6 109 833	-6 001 068	-6 033 981	-5 961 325
Poistot ja arvonalentumiset	-48 445	-50 244	-50 087	-1 642	-1 642
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 445	-50 244	-50 087	-1 642	-1 642
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 175 012	-6 160 077	-6 051 155	-6 035 623	-5 962 967

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT (ulk)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	820 592	643 584	320 794	288 095	252 724
Myyntituotot/Liikevaihto	510 868	418 234	170 524	172 054	174 114
Maksutuotot	150 187	127 160	78 260	77 710	77 710
Tuet ja avustukset	155 797	97 290	71 110	37 431	0
Muut toimintatuotot	3 741	900	900	900	900
Vuokratuotot	53				
Muut tuotot	3 688	900	900	900	900
TOIMINTAKULUT	-5 512 381	-5 281 899	-4 844 670	-4 850 493	-4 752 738
Henkilöstökulut	-4 179 722	-4 022 904	-3 685 384	-3 702 511	-3 654 909
Palkat ja palkkiot	-3 365 819	-3 280 946	-2 994 950	-3 008 198	-2 970 016
Henkilösivukulut	-813 902	-741 958	-690 434	-694 313	-684 893
Eläkekulut	-726 851	-655 317	-603 019	-606 509	-598 209
Muut henkilösivukulut	-87 051	-86 641	-87 415	-87 804	-86 684
Palvelujen ostot	-1 002 909	-923 235	-891 856	-885 862	-839 804
Asiakaspalvelujen ostot	-237 010	-162 500	-144 804	-160 804	-155 804
Muiden palvelujen ostot	-765 899	-760 735	-747 052	-725 058	-684 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-164 923	-184 020	-140 355	-138 510	-138 295
Ostot tilikauden aikana	-164 923	-184 020	-140 355	-138 510	-138 295
Avustukset	-78 804	-72 700	-60 000	-55 000	-50 000
Avustukset kotitalouksille	-78 104	-72 000	-60 000	-55 000	-50 000
Muut toimintakulut	-86 023	-79 040	-67 075	-68 610	-69 730
Vuokrakulut	-73 073	-67 790	-63 305	-65 240	-66 300
Muut kulut	-12 950	-11 250	-3 770	-3 370	-3 430
TOIMINTAKATE	-4 691 788	-4 638 315	-4 523 876	-4 562 398	-4 500 014
Rahoitustuotot ja -kulut	-388				
Muut rahoitustuotot	-15				
Muut rahoituskulut	-373				
VUOSIKATE	-4 692 176	-4 638 315	-4 523 876	-4 562 398	-4 500 014
Poistot ja arvonalentumiset	-48 445	-50 244	-50 087	-1 642	-1 642
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 445	-50 244	-50 087	-1 642	-1 642
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 740 621	-4 688 559	-4 573 963	-4 564 040	-4 501 656

Talousarviovuoden 2026 kuntastrategian toteuttaminen

Kasvatus- ja opetuspalveluiden hallinto

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUIDEN HALLINTO (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	726		50	0	0
Myyntituotot/Liikevaihto	726				
Maksutuotot			50	0	0
TOIMINTAKULUT	-57 153	-44 745	-120 794	-122 701	-124 263
Henkilöstökulut	-33 902	-28 832	-111 474	-113 431	-114 788
Palkat ja palkkiot	-27 196	-23 510	-90 585	-92 220	-93 280
Henkilösivukulut	-6 706	-5 322	-20 889	-21 211	-21 508
Eläkekulut	-5 980	-4 701	-18 245	-18 518	-18 786
Muut henkilösivukulut	-726	-621	-2 644	-2 693	-2 722
Palvelujen ostot	-13 964	-7 690	-6 450	-6 500	-6 570
Muiden palvelujen ostot	-13 964	-7 690	-6 450	-6 500	-6 570
Sis. Muiden palvelujen ostot	-17				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-927	-670	-620	-620	-655
Ostot tilikauden aikana	-927	-670	-620	-620	-655
Muut toimintakulut	-8 361	-7 553	-2 250	-2 150	-2 250
Vuokrakulut	-7 891	-7 253	-1 450	-1 350	-1 400
Sis. Vuokramenot	-6 400	-6 353			
Muut kulut	-470	-300	-800	-800	-850
TOIMINTAKATE	-56 427	-44 745	-120 744	-122 701	-124 263
Rahoitustuotot ja -kulut	-3				
Muut rahoituskulut	-3				
VUOSIKATE	-56 430	-44 745	-120 744	-122 701	-124 263
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-56 430	-44 745	-120 744	-122 701	-124 263

Varhaiskasvatuspalvelut (sis. varhaiskasvatuspalveluiden hallinto, päiväkodit, perhepäivähoito, esiopetus ja varhaiskasvatuspalveluiden projektit)

Paltamon kunnassa toimii kaksi päiväkotia, päiväkotia Männynkäpy kirkonkylällä ja päiväkotia Mesikämmen Kontiomäessä. Perhepäivähoito toteutuu kahdessa ryhmässä. Varhaiskasvatuksen painopistealueena on lisätä varhaiskasvatusyksiköiden välistä yhteisöllisyyttä niin työntekijöiden kuin lasten näkökulmasta. Toimenpiteinä on kaikkien yksiköiden henkilöstöresurssin tehostettu yhteiskäyttö, vuorohoidon ja loma-aikojen keskittäminen yhteen yksikköön kerrallaan sekä päiväkotivierailut oman kunnan sisällä retkien ja yhteisten tilaisuuksien merkeissä. Vuorohoidon keskittäminen Kontiomäkeen päiväkotia Mesikämmeneen poistaa määräaikaisten työntekijöiden tarpeen sekä helpottaa vakituisten työntekijöiden vuosilomien suunnittelua. Kaksi kiertävää varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa vähentävät tuntuvasti tuntisijaisten tarvetta.

Vuorohoidon määrä on kasvanut vuoden 2025 aikana tuntuvasti. Henkilöstöresurssia tarvitaan erityisesti yö- ja viikonloppuhoidon takia. Vaikka kunnan syntyvyys ennusteen mukaan laskee, vaatii lakisääteinen palvelu tarvittavan määrän henkilöstöä.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään ja tiivistetään. Kontiomäen esiopetus toteutuu 0–2-tyhdysluokassa, jossa työskentelee esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen työntekijöitä.

Kontiomäen esiopettaja tekee tällä hetkellä varhaiserityisopettajan sijaisuutta. Myös kirkonkylällä kehityskohteena on tiivistää esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä toiminnan, tilojen ja henkilöstön yhteiskäytön osalta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien työaika pyritään hyödyntämään varhaiskasvatuksen puolella esimerkiksi yhdistämällä lapsiryhmien toimintaa etenkin iltapäivisin.

Lisäksi painopistealueena on tukea terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Panostamme luonto- ja ulkoliikuntaan. Kaikki varhaiskasvatusyksiköt ovat mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteuttamisessa. Ohjelman tavoitteena on kehittää yksiköiden toimintatapoja ja toimintaympäristöjä toiminnallisemmaksi ja liikunnallisemmaksi pienten tavoiteaskeleiden kautta.

Kiusaamista ja loukkaavaa käytöstä ehkäisevään työhön panostetaan vahvasti. Lapsia ohjataan ja tuetaan itsesäätelyn sekä tunnetaitojen, että sosiaalisten taitojen kehittymisessä. Varhaiskasvatus on edustettuna kunnan kiusaamisen ehkäisyn työryhmässä, jotta ympäristöjen toimintatavat ovat yhtenäiset koko lapsen oppimisen polun ajan.

Aiemmin käytössä olleiden asiakastietojärjestelmien Pro Consonan ja VakaMukanan sopimukset päättyivät vuoden 2024 loppuun mennessä. Tilalle valikoitui yhteistyössä Kainuun muiden kuntien kanssa eVaka, jonka käyttö- ja ylläpitokustannukset ovat noin kolmasosa edellisten järjestelmien kustannuksista. Järjestelmä pitää sisällään viestintään, dokumentointiin, hallintopäätöksiin sekä lasten hoitoaikojen ilmoittamiseen ja läsnäoloseurantaan liittyvät toiminnot, joten useita erillisiä järjestelmiä ei enää tarvita. Lisäksi edellä mainittuihin asioihin liittyvät työtehtävät hoituvat kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen sisällä, eikä tarvetta erillisille palvelusihteerin palveluille varhaiskasvatuksessa ole. Uusi järjestelmä oli tarkoitus ottaa käyttöön syksyn 2025 aikana. Järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt järjestelmän toimittajan takia, joten talousarvioon varatut käyttökustannukset ovat jääneet pääosin käyttämättä vuonna 2025.

Henkilöstön koulutuksien sisällöissä panostetaan työhyvinvointiin ja työyhteisötaitoihin.

VARHAISKASVATUSPALVELUT (sis. hallinto, päiväkodit, perhepäivähoito, esiopetus ja projektit) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	160 468	100 724	74 231	65 000	65 000
Myyntituotot/Liikevaihto	899				
Maksutuotot	99 580	85 000	65 000	65 000	65 000
Tuet ja avustukset	59 318	15 724	9 231	0	0
Muut toimintatuotot	672				
Muut tuotot	672				
TOIMINTAKULUT	-1 631 539	-1 558 656	-1 621 193	-1 596 519	-1 590 833
Henkilöstökulut	-1 221 354	-1 180 642	-1 220 964	-1 220 691	-1 221 277
Palkat ja palkkiot	-974 882	-962 719	-992 164	-992 438	-992 438
Henkilösivukulut	-246 472	-217 923	-228 800	-228 253	-228 839
Eläkekulut	-221 208	-192 486	-199 838	-199 284	-199 870
Muut henkilösivukulut	-25 264	-25 437	-28 962	-28 969	-28 969
Palvelujen ostot	-134 029	-128 555	-163 464	-145 873	-146 241
Asiakaspalvelujen ostot	-26				
Muiden palvelujen ostot	-134 003	-128 555	-163 464	-145 873	-146 241
Sis. Muiden palvelujen ostot	-81 966	-74 796	-105 964	-106 273	-106 641
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 989	-18 150	-17 710	-17 050	-17 050
Ostot tilikauden aikana	-13 989	-18 150	-17 710	-17 050	-17 050
Avustukset	-78 104	-72 000	-60 000	-55 000	-50 000
Avustukset kotitalouksille	-78 104	-72 000	-60 000	-55 000	-50 000
Muut toimintakulut	-184 063	-159 309	-159 055	-157 905	-156 265
Vuokratkulut	-179 269	-156 029	-158 955	-157 805	-156 165
Sis. Vuokramenot	-167 248	-148 419	-153 195	-152 045	-150 405
Muut kulut	-4 794	-3 280	-100	-100	-100
TOIMINTAKATE	-1 471 070	-1 457 932	-1 546 962	-1 531 519	-1 525 833
Rahoitustuotot ja -kulut	-6				
Muut rahoituskulut	-6				
VUOSIKATE	-1 471 076	-1 457 932	-1 546 962	-1 531 519	-1 525 833
Poistot ja arvonalentumiset	-7 231	-7 231	-7 232	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 231	-7 231	-7 232	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 478 307	-1 465 163	-1 554 194	-1 531 519	-1 525 833

Koulutuspalvelut (sis. perusopetus, Kontiomäen koulu, Korpitien koulu ja lukio-opetus)

Perusopetusta toteutetaan Korpitien ja Kontionmäen kouluilla.

Korpitien koulu

Korpitien koululla on 15 opetusryhmää, joista kolme on tukea tarvitsevien oppilaiden erityisryhmää. Henkilökuntaan kuuluu 26 opettajaa, kuusi koulunkäynninohjaajaa, koulunuorisotyöntekijä, rehtori sekä palvelusihteri. ICT-asiantuntija työskentelee koululla 60 prosenttia työajastaan. Opettajista kaksi toimii osan viikosta Ristijärven kunnassa opettajana. Lähes kaikki Korpitien koulun lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat toimivat yhteisinä opettajina Paltamon lukion kanssa.

Lukuvuoden laaja-alaisina teemoina Korpitien koululla painottuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen. Teemat linkitetään koulun arkeen, tapahtumiin, retkiin ja vierailuihin.

Korpitien koululla jatketaan kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen mallilla Sovitaan puhumalla (sopu). Tiimin opettajat ja kuraattori selvittelevät kiusaamistapauksia sekä seuraavat ja arvioivat vaikutuksia.

Korpitien koululla toteutetaan tunne- ja vuorovaikutuksen oppitunteja 1 krt/kk. Tunne- ja vuorovaikutustuntien sisältöä koordinoi vastuuopettaja, joka informoi opettajia kuukausien oppituntien sisällöstä ja jakaa materiaalit opettajille suunnitellun vuosikellon mukaisesti.

Korpitien koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä on käynnistetty joustava esi- ja alkuopetus, jossa pyritään tiivistämään yhteistyötä ja tarjoamaan lapsille mahdollisuus harjoitella ja kehittää taitojaan yli ikäluokkarajojen. Yhteistyötä tehdään myös Kontiomäen koulun kanssa mm. tuen uudistuksen ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisten tapahtumien osalta.

Korpitien yläkoulun oppituntimääriä tarkastellaan tulevaisuussuunnittelun valossa ja pohditaan mm. käsityötuntien järjestämistä pienenevillä oppilasmäärillä. Käsityötunteja hoitaa lukuvuonna 2025–26 vakinaisessa virassa oleva opettaja sekä tuntiopettaja.

Yhteistyö Paltamon yrittäjien kanssa jatkuu, samoin Yrityskylä-toiminta 6. ja 9. luokkalaisilla. Tuemme oppilaiden varainhankintaa leirikouluja varten mm. tarjoamalla luokille mahdollisuus järjestää kahvilatoimintaa.

Kontiomäen koulu

Kontiomäen koulun vuoden 2026 painopistealueita ovat oppilaiden myönteisen minäkuvan ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen. Pohjana tälle on tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, arvostava ja kunnioittava toisten kohtaaminen sekä positiivisen ilmapiirin luominen niin kouluyhteisöön kuin oppimistakin kohtaan. Käyttöön vakiinnutetaan Viikon Tsemppari -palkinto positiivisen vahvistamisen ja toisten arvostavan kohtaamisen taitojen harjoittelun tueksi. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan systemaattisesti säännöllisillä tunnetaitotunneilla kaikilla luokka-asteilla. Positiivinen palaute ja kannustus ovat oppimista vahvistava tekijä. Kontiomäen koulussa halutaan panostaa positiivisen pedagogiikan mahdollisuuksiin oppilaiden ohjaamisessa.

Fyysisen aktiivisuuden lisääminen koulupäivän aikana koetaan ensiarvoisen tärkeäksi. Kontiomäen koulussa panostetaan liikuntavälineisiin ja välituntiliikunnan mahdollisuuksiin, mikä tukee osallistumista oppimista. Oppituntien aikana toiminnallisen oppimisen vahvistaminen osaksi koulutyötä on merkityksellistä. Oppilailla on mahdollisuus osallistua myös rentoutumis- ja lukuvälitunneille sovitusti koulupäivän aikana. Tuetaan oppilaiden osallisuuden lisäämistä ottamalla käyttöön oppilaiden aloitelaatikko, jossa he voivat tehdä aloitteita koulun toimintaan liittyen.

Kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja mahdollisten kiusaamistilanteiden selvittelyn tukena käytetään Sovitaan puhumalla (sopu) mallia. Mallin tavoitteena on löytää yhdessä oppilaiden kanssa ratkaisukeskeinen sovittu toimintatapa kiusaamisen loppumiseksi. Kontiomäen koululla sopu-opettajina toimivat kaikki koulun opettajat. He vastaavat tapauskohtaisesti kiusaamisen selvittelystä, seurannasta ja vaikutusten arvioinnista.

Yhteistyötä tehdään niin Korpitien koulun, päiväkotikiinnittävien esiopetuksen kuin päiväkotikiinnittämisen kanssa. Tavoitteena on myös kehittää yhteistyötä koko kunnassa koulujen ja esiopetuksen välillä suunnitelmallisesti. Yhteistyötä tiivistetään myös kunnan kulttuurikasvatuksen suunnitelman mukaisen toiminnan järjestämisessä.

Oppilashuollossa painopiste on ongelmien ennalta ehkäisevissä toiminnoissa. Ennaltaehkäisyn keinona korostuu yhteisöllinen opiskeluhoito, jolla halutaan tukea koko kouluyhteisöä. Osana

oppilashuoltoa ja yhteistyötahoina toimivat kouluterveydenhoitaja, koulunuorisotyöntekijä, kuraattori ja koulupsykologi.

Kuntastrategiassa esille nouseva yrittäjyys huomioidaan Kontiomäen koululla muun muassa oppilaiden pitäminä kahvioina sekä vilttikirppistapahtuman järjestämisenä. Kuudennen luokan oppilaat osallistuvat lisäksi yrityskylätoimintaan. Vanhempainryhmän ja oppilaiden varainhankintaa koko koulun kevätretkeä varten tuetaan tarjoamalla koulun tiloja vanhempainryhmän käyttöön sovitusti. Huoltajille suunnattua keskusteluiltoja jatketaan kevätlukukaudella 2026.

Kuntastrategian mukaiset asiakaslähtöisyys ja sujuva arki otetaan huomioon kaikessa Kontiomäen koulun toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa koskien myös aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulun kerhoja.

Paltamon lukio

Paltamon lukio on päiväopetusta järjestävä yleislukio, joka pystyy tukemaan opiskelijoitaan hyvin yksilöllisesti opiskelijan tarpeiden mukaan. Lukion oppimäärä koostuu pakollisista, valtakunnallisista valinnaisista ja paikallisista soveltavista ja syventävistä opintojaksoista, joita täytyy suorittaa yhteensä vähintään 150 opintopistettä. Oppivelvollisuuslain nojalla lukio-opetus on maksutonta opiskelijoille.

Kaikille lukion opiskelijoille hankitaan opiskelussa tarvittava Abitti-järjestelmään soveltuva kannettava tietokone oheislaitteineen (hiiri, kuulokkeet) ja ohjelmistoineen. Lisäksi opiskelussa tarvittavat oppikirjat, vihkot, laskinohjelmat, muistiinpanovälineet ym. ovat maksuttomia. Ylioppilastutkinnon osalta kokelaalta ei peritä maksuja ensimmäisistä tutkintokerroista, mutta uusinnat ovat maksullisia. Valinnaisissa koulukohtaisissa opinnoissa, esim. kansainvälisyyteen liittyvissä opintomatkoissa, voi olla omavastuuosuus.

Paltamon lukiossa on mahdollista suorittaa ajokortti osana lukio-opintoja. Opiskelija voi valita liikenneturvallisuusopinnot, johon sisältyy B-ajokortin suorittaminen.

Yhteistyötä tehdään Puolangan ja Suomussalmen lukioden kanssa ns. filiaalilukiona. Lukioden välisellä yhteistyöllä järjestetään etäopetuksena lukiokursseja, jolloin opetuksesta maksetaan toiselle kunnalle.

Finest Future -järjestön kautta Paltamon lukioon on saapunut ensimmäiset kansainväliset opiskelijat elokuussa 2024. Opiskelijat suorittavat suomalaista ylioppilastutkintoa kokonaisuudessaan. Tavoitteena on ottaa vuosittain opiskelijoita ulkomailta järjestön kautta.

KOULUTUSPALVELUT (sis. perusopetus, Kontiomäen koulu, Korpitiien koulu, lukio-opetus) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	576 020	475 500	208 404	192 588	156 257
Myyntituotot/Liikevaihto	487 883	394 884	142 007	142 607	143 707
Maksutuotot	19 960	16 000	13 050	12 550	12 550
Tuet ja avustukset	66 349	64 616	53 347	37 431	0
Muut toimintatuotot	1 828				
Vuokratuotot	53				
Muut tuotot	1 775				
TOIMINTAKULUT	-4 496 628	-4 411 261	-4 083 996	-4 091 833	-3 981 762
Henkilöstökulut	-2 462 195	-2 370 093	-2 148 226	-2 134 164	-2 078 919
Palkat ja palkkiot	-1 988 015	-1 932 747	-1 745 720	-1 732 992	-1 689 208
Henkilösivukulut	-474 180	-437 346	-402 506	-401 172	-389 711
Eläkekulut	-422 025	-386 283	-351 546	-350 585	-340 404
Muut henkilösivukulut	-52 155	-51 063	-50 960	-50 587	-49 307
Palvelujen ostot	-1 081 372	-1 110 689	-1 025 898	-1 051 034	-1 003 830
Asiakaspalvelujen ostot	-227 823	-146 000	-144 804	-160 804	-155 804
Muiden palvelujen ostot	-853 549	-964 689	-881 094	-890 230	-848 026
Sis. Muiden palvelujen ostot	-222 517	-325 610	-286 497	-287 332	-288 326
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-107 325	-116 450	-83 755	-83 390	-83 030
Ostot tilikauden aikana	-107 325	-116 450	-83 755	-83 390	-83 030
Avustukset	-700	-700	0	0	0
Muut toimintakulut	-845 036	-813 329	-826 117	-823 245	-815 983
Vuokratulot	-839 520	-806 759	-823 267	-820 795	-813 523
Sis. Vuokramenot	-786 186	-752 509	-771 682	-767 195	-758 913
Muut kulut	-5 516	-6 570	-2 850	-2 450	-2 460
TOIMINTAKATE	-3 920 608	-3 935 761	-3 875 592	-3 899 245	-3 825 505
Rahoitustuotot ja -kulut	-375				
Muut rahoitustuotot	-15				
Muut rahoituskulut	-360				
VUOSIKATE	-3 920 983	-3 935 761	-3 875 592	-3 899 245	-3 825 505
Poistot ja arvonalentumiset	-41 213	-43 013	-42 855	-1 642	-1 642
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 213	-43 013	-42 855	-1 642	-1 642
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 962 196	-3 978 774	-3 918 447	-3 900 887	-3 827 147

Kirjastopalvelut

Kirjastolla on kaksi toimipistettä: pääkirjasto ja kirjastoauto. Asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistavan järjestelmän ansiosta pääkirjasto on käytettävissä viikon jokaisena päivänä. Lisäksi kirjastoauto kiertää haja-asutusalueen pysäkeillä kerran kuussa.

Kirjastotoimen tavoitteena on edistää kuntalaisten sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kokoelmien ja palvelujen lisäksi kirjasto tarjoaa myös tilansa kuntalaisten käyttöön. Aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi hyviksi todettuja tapoja ovat esimerkiksi tapahtumat ja näyttelyt, joiden määrää pyritään lisäämään ja monipuolistamaan. Toiminnallisesti Paltamon kirjasto on osa koko Kainuun laajuista Kainet-kirjastot verkostoa, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä. Kainuun kirjastojen kanssa yhteistyötä on rakennettu entisestään Sotkamon liittyttyä Kainetiin vuonna 2025.

Tulevana talousarviovuonna panostamme henkilökuntaan. Kirjastossa toimii Paltamon, Ristijärven ja Hyrynsalmen yhteinen kirjastonjohtaja. Kirjastossa on myös kirjastovirkailija/kirjastoautonkuljettaja. Tarkoitus on palkata toinen kirjastovirkailija, joka on erikoistunut lasten ja nuorten kirjastotyöhön. Uudella työntekijällä turvataan kirjaston aukioloajat sekä luodaan tiiviimpää yhteistyötä mm. varhaiskasvatuksen, peruskoulun ja lukion kanssa, jota ei olla päästy toteuttamaan vuosiin.

Tavoitteemme on saada kävijä-, tapahtuma- ja lainausmäärät ylöspäin, jotka ovat olleet laskussa viime vuosina. Panostamalla henkilökuntaan voidaan panostaa tapahtumiin, kirjavinkkauksiin ja lukutaitotyöhön kaikille ikäryhmille eri toimijoiden kanssa. Kirjasto vähentää lainattavan aineiston hankintamäärärahaa 19,36 prosenttia.

Kirjasto on luonut merkittävää yhteistyötä Hyrynsalmen ja Ristijärven kanssa yhteisen kirjastonjohtajan myötä. Kainuun ja Pohjois-Suomen kuntien kanssa jatketaan mm. markkinoinnissa, palveluissa, hankinnoissa ja aineiston kuvailussa.

KIRJASTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	21 495	16 410	38 109	30 507	31 467
Myyntituotot/Liikevaihto	581	350	28 517	29 447	30 407
Maksutuotot	191	160	160	160	160
Tuet ja avustukset	19 733	15 000	8 532	0	0
Muut toimintatuotot	991	900	900	900	900
Muut tuotot	991	900	900	900	900
TOIMINTAKULUT	-252 742	-234 998	-274 879	-265 273	-269 698
Henkilöstökulut	-126 584	-101 788	-144 848	-149 555	-154 561
Palkat ja palkkiot	-103 503	-83 000	-117 706	-121 590	-125 602
Henkilösivukulut	-23 081	-18 788	-27 142	-27 965	-28 959
Eläkekulut	-20 747	-16 595	-23 707	-24 416	-25 295
Muut henkilösivukulut	-2 334	-2 193	-3 435	-3 549	-3 664
Palvelujen ostot	-24 750	-30 957	-36 395	-23 250	-23 250
Asiakaspalvelujen ostot	-26				
Muiden palvelujen ostot	-24 724	-30 957	-36 395	-23 250	-23 250
Sis. Muiden palvelujen ostot	-209				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 165	-42 900	-36 480	-35 650	-35 650
Ostot tilikauden aikana	-39 165	-42 900	-36 480	-35 650	-35 650
Muut toimintakulut	-62 243	-59 353	-57 156	-56 818	-56 237
Vuokrakulut	-60 979	-59 353	-57 156	-56 818	-56 237
Sis. Vuokramenot	-58 233	-59 123	-54 246	-53 888	-53 307
Muut kulut	-1 265		0	0	0
TOIMINTAKATE	-231 247	-218 588	-236 770	-234 766	-238 231
Rahoitustuotot ja -kulut	-4				
Muut rahoituskulut	-4				
VUOSIKATE	-231 251	-218 588	-236 770	-234 766	-238 231
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-231 251	-218 588	-236 770	-234 766	-238 231

Nuorisopalvelut

Paltamon kunnan nuorisotoimen toiminta on vuonna 2026 monipuolista, osallistavaa ja innostavaa. Nuoret pääsevät vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorisotyö tukee lapsia ja nuoria kasvussa ja kehityksessä, edistää mielenterveyttä ja luo turvallista arkea. Nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti toimivat aktiivisesti. Nuorisotyö järjestää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa koulujen loma-ajoille monipuolista ohjelmaa ja tapahtumia. Nuorisotyö tuo myös esille vaikeampia aiheita, järjestää valistustapahtumia, edistää tasa-arvoa ja moninaisuutta.

Nuorisotyö toimii monialaisessa yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa ja tekee yhteistyötä myös kolmannen sektorin kanssa. Etsivän nuorisotyön palvelut ostetaan Kajaanin kaupungilta. Työntekijät osallistuvat ajankohtaisiin koulutuksiin mm. ehkäisevään päihdetyöhön, nuorten kohtaamiseen ja tehostettuun nuorisotyöhön liittyen. Kainuun nuorisotyöntekijät pitävät yhteisiä palaveria ja vaihtavat kokemuksiaan meneillään olevista ilmiöistä.

Paltamon kunnan nuorisopalvelut aloittaa nuorten Ankkuri-toiminnan yhteistyössä poliisin ja hyvinvointialueen kanssa. Ankkuritiimiin kuuluu nuorisohjaajan lisäksi poliisi, kuraattori ja sosiaalityöntekijä. Ankkuri-toiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja mm. rikosten ennalta ehkäisemiseen.

NUORISOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	8 448				
Tuet ja avustukset	8 448				
TOIMINTAKULUT	-114 013	-116 961	-106 600	-129 855	-130 309
Henkilöstökulut	-65 036	-65 357	-59 872	-84 670	-85 364
Palkat ja palkkiot	-52 177	-53 758	-48 775	-68 958	-69 488
Henkilösivukulut	-12 859	-11 599	-11 097	-15 712	-15 876
Eläkekulut	-11 525	-10 223	-9 683	-13 706	-13 854
Muut henkilösivukulut	-1 334	-1 376	-1 414	-2 006	-2 022
Palvelujen ostot	-6 744	-7 910	-5 210	-3 910	-3 980
Asiakaspalvelujen ostot	-26				
Muiden palvelujen ostot	-6 718	-7 910	-5 210	-3 910	-3 980
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 672	-3 150	-1 790	-1 800	-1 910
Ostot tilikauden aikana	-1 672	-3 150	-1 790	-1 800	-1 910
Muut toimintakulut	-40 561	-40 544	-39 728	-39 475	-39 055
Vuokrakulut	-40 553	-40 444	-39 708	-39 455	-39 035
Sis. Vuokramenot	-39 452	-39 344	-39 208	-38 955	-38 535
Muut kulut	-8	-100	-20	-20	-20
TOIMINTAKATE	-105 565	-116 961	-106 600	-129 855	-130 309
VUOSIKATE	-105 565	-116 961	-106 600	-129 855	-130 309
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-105 565	-116 961	-106 600	-129 855	-130 309

Vapaan sivistystyön palvelut (sis. kansalaisopisto, musiikkiopisto)

Kansalaisopisto

Paltamon kansalaisopisto on yhdessä Ristijärven ja Kuhmon kansalaisopistojen kanssa sopimus-kuntia Sotkamon kansalaisopiston toimiessa ylläpitäjänä. Paltamossa tarjotaan kansalaisopiston järjestämää vapaan sivistystyön kurssitoimintaa edellisten vuosien tapaan. Kansalaisopistojen rehtorin tehtävää hoitaa Sotkamon sivistysjohtaja.

Kursseilla ja luennoilla edistetään kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Vapaan sivistystyön opetus on lakiin perustuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on edistää koulutuksellista tasa-arvoa. Kulujen kasvaessa kurssimaksuja nostetaan maltillisesti. Eläkeläiset ja työttömät

saavat kausikorttinsa edullisemmin Opetushallituksen opintoseteliavustuksen turvin. Lisäksi olemme mukana Kaikukortti-verkostossa.

Opetusohjelma ilmestyy kansalaisopiston verkkokauppaan kesäkuussa ja samalla alkaa ilmoittautuminen. Näin ohjelma on asiakkaiden saatavilla hyvissä ajoin ennen kauden alkua ja markkinointiin jää enemmän aikaa. Tulosteena ohjelmaa jaetaan alkusyksystä kirjastoihin ja kauppoihin.

Verkko-opetuksen määrää lisätään entisestään ja maksuttomat verkkoluennot pysyvät ohjelmassa. Pienimuotoisia näyttelyitä järjestetään Paltamon kunnantalolla sekä Paltamon kirjastossa pitkin vuotta. Opettajia ja opintoryhmiä kannustetaan järjestämään omia pienimuotoisia konsertteja ja tapahtumia.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston palvelut ostetaan Kajaanin musiikkiopistolta.

VAPAAN SIVISTYSTYÖN PALVELUT sis. kansalaisopisto ja musiikkiopisto) (ulk + sis)	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	54 275	50 950			
Myyntituotot/Liikevaihto	21 619	23 000			
Sis. Myyntituotot	840				
Maksutuotot	30 456	26 000			
Tuet ja avustukset	1 950	1 950			
Muut toimintatuotot	250				
Muut tuotot	250				
TOIMINTAKULUT	-395 538	-386 796	-114 400	-115 895	-117 184
Henkilöstökulut	-270 651	-276 192			
Palkat ja palkkiot	-220 046	-225 212			
Henkilösivukulut	-50 605	-50 980			
Eläkekulut	-45 366	-45 029			
Muut henkilösivukulut	-5 239	-5 951			
Palvelujen ostot	-46 760	-37 840	-46 900	-48 900	-50 900
Asiakaspalvelujen ostot	-9 111	-16 500			
Muiden palvelujen ostot	-37 649	-21 340	-46 900	-48 900	-50 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 846	-2 700			
Ostot tilikauden aikana	-1 846	-2 700			
Muut toimintakulut	-76 281	-70 064	-67 500	-66 995	-66 284
Vuokrakulut	-75 384	-69 064	-67 500	-66 995	-66 284
Sis. Vuokramenot	-73 004	-65 364	-66 400	-65 895	-65 184
Muut kulut	-897	-1 000			
TOIMINTAKATE	-341 263	-335 846	-114 400	-115 895	-117 184
Rahoitustuotot ja -kulut	-1				
Muut rahoituskulut	-1				
VUOSIKATE	-341 264	-335 846	-114 400	-115 895	-117 184
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-341 264	-335 846	-114 400	-115 895	-117 184

9 INVESTOINNIT

(1000 €)	TP 2024 (netto)		2025 (netto)		2026 (netto)		2027 (netto)		2028 (netto)	
	TP Kokonais-	kustannus	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan
	kustannus	osuus	kustannus	osuus	kustannus	osuus	kustannus	osuus	kustannus	osuus
KUNNALLISTEKNIikka										
8000 Maa-alueiden myynnit	-1									
8057 Viemäriverkoston saneeraus kt78-Mailatie sujuttamalla		25	25		15	15	20	20	15	15
8039 Vesijohdot (mm. kt78 alitus)		15	15		50	50	50	50	20	20
8009 Kaavateiden päällystäminen, peruskorjaus		10	10		65	65	100	100	100	100
8058 Harjutien infra	3	250	250							
8095 Kantatie 78 - Salmelankuja parantaminen 150m+klv, EL tori ylä P-alue Ab							70	70		
8050 Etäluettavat vesimittarit	33									
8096 Katuvalaistuksen uusiminen: Kontiomäen-, Sotkamons-, Asema- ja Leppiläntie					130	130				
8023 Rantakujan rakentaminen							100	100		
8097 Kontitie lisämurske+sekoitusjyrsintä (jää murskepinnalle)									55	55
8059 Jäteveden puhdistamon bioroottori		30	30		30	30	30	30		
8098 Kuusikkoniemenkuja perusparantaminen 350m					8	8				
8088 Kaukolämpö varavoimakattila (kontti)									350	350
8068 Kaukolämpölaite tuhkakuljetin, pumput, tulipesän muuraus	64	15	15							
8094 Kaukolämpö etäluettavat mittarit					30	30				
8099 Kaukolämpölaitoksen saneeraus 2026					65	65				
8100 Kaukolämpölaitoksen runkolinjan laajennus Pappilankujalta-> rt, Pappila					60	60				
8083 Ouluntien teollisuusalue		20	20							
8101 Kirkonkylän yleiskaava					10	10	10	10		
8082 Varaus: kriittinen infra (kaukolämpölaite, vesihuoltolaitos)		30	30		30	30	30	30	30	30
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ	99	395	395		493	493	410	410	570	570
KIINTEISTÖT										
8052 Terveyskeskuksen korjaustyöt	46									
8084 Kontiomäen koulun piharakenteet, kuivatus, katokset, ovien uusiminen		50	50							
8085 Kontiomäen monitoimitalon IV-laitteiston uusiminen		35	35							
8048 Kontiomäen asemaravintolarakennus, peruskorjauksen suunnittelu							10	10		
8063 Astianpesulinjaston uusinta	21									
8087 Infonäyttö Eino Leino -puiston torialueen läheisyyteen		40	14							
8079 Rakennusten myynti	-35									
8030 Varaus teollisuus- /liiketilöiden tai liikepaikkojen, maa-alueiden yms. rakentamiseen/hankintaan	28	100	100		90	90	100	100	100	100
8030 varauksen alakohde: Metelin golf-alueen tiestön suunnitteluhanke					50	10				
KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	60	225	199		140	100	110	110	100	100
LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA										
8055 Kuntoportaati (Oulujärvi Leaderilta haetaan 65 % avustusta ja kunnan rahastosta 20 000 euroa)	8									
8069 Koirapuisto (haetaan Oulujärvi Leaderilta 65 % avustusta)	8									
8076 Skeittipuisto (haetaan Leaderistä)	5				150	53				
8102 Eino Leinon torialueen asfaltin uusiminen							65	65		
8070 Metelin uimarannan vesi-WC+alue valaistus	13									
8071 Frisbeegolf radat kk, Kontiomäki	22									
8077 Yleisurheilukentän juoksuratojen saneeraus (PSAVL:ltä haetaan max. 35 % avustusta)										
8103 Esteetön laavu, WC:n ja venetalaksen parannus Eino Leino puistoon					55	22				
8104 Melalahden venerannan kotarakennuksen ja laiturin korjaus							50	25		
LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA YHTEENSÄ	56	0	0		205	75	115	90	0	0
KONEET JA KALUSTO										
8089 Pakettiauto (vesihuolto)							50	50		
8105 Latukoneen telojen uusiminen					15	15				
KONEET JA KALUSTO	0	0	0		15	15	50	50	0	0
IRTAIMISTO										
8005 Hallintopalveluiden irtaimisto	2									
8007 Sivistyspalveluiden irtaimisto	8									
8008 Teknisten palveluiden irtaimisto	36									
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	46	0	0		0	0	0	0	0	0
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT										
8072 Dynasty sähköinen arkisto	17									
8080 eVaka-ohjelmisto	13									
8106 Rakentamislain ja ryhti-muutokset tietojärjestelmiin/ohjelmistoihin							10	10	10	10
8107 IT-laitteet					30	30				
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ	30	0	0		30	30	10	10	10	10
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
	-291	-620	-594		-883	-713	-695	-670	-680	-680
Tulorahoitusosuudet	-85		-26		-170		-25			0
Poistot	-1678		-1518		-1406		-1300			-1312
Vuosi	2024		2025		2026		2027		2028	

10 MITTARIOSA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
YLEISET					
Asukasluku 31.12.	2 987	3000	2960	2920	2880
Nettomuutto	-1	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen
Verotulot milj. €	7,05	7,10	7,31	7,33	7,48
Verotulot €/as	2 360	2 367	2 470	2 510	2 597
Valtionosuudet milj. €	2,10	2,54	2,40	2,54	2,57
Valtionosuudet €/as	704	847	811	870	892
Verorahoituksen muutos %	0,5 %	5,4 %	0,7 %	1,6 %	1,8 %
Toimintakulut (brutto) milj.€	11,79	11,86	11,62	11,27	11,18
Toimintakulut (brutto)/€/as	3 947	3 953	3 926	3 860	3 882
Toimintakate milj. €	7,88	8,11	8,08	8,32	8,28
Toimintakateen muutos %	-4,4 %	2,9 %	-0,4 %	3,0 %	-0,5 %
Vuosikate €	1 666 436	1 550 683	1 551 729	1 429 408	1 654 627
Vuosikate €/as	558	517	524	490	575
Vuosikate/poistot %	99,3 %	101,2 %	110,4 %	109,9 %	126,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	7 787	50 972	164 423	147 934	361 725
Tilikauden yli-/alijäämä €/as	3	17	56	51	126
Omavaraisuusaste %	25,1 %	nouseva	nouseva	nouseva	nouseva
Lainakanta 31.12. (1000 €)	18 326	16 830	14 540	12 750	11 210
Lainat €/as., kunta	6 135	5 610	4 912	4 366	3 892
Lainakanta ja vastuut 31.12., konserni (1000 €)	28 577	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Lainat ja vastuut €/as., konserni (1000 €)	9 567	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
HALLINTOPALVELUT					
Kuntalaisaloitteiden määrä	6	5	5	5	5
HYVINVOINTIPALVELUT					
Liikuntapalveluiden ja kuntosalin nettokustannukset €/asukas	17,09	17,83	19,95	19,97	20,07
ELINVOIMAPALVELUT					
Yrityskanta*	214	207	210	214	216
Aloittaneet yritykset*	9	7	10	10	10
Työllisten määrä**	1 079	1 123	1 120	1 118	1 115
Työttömyysaste	11,7 %	8,6 %	8,5 %	8,2 %	8,0 %
Työttömien määrä**	143	105	103	100	98
Maksettu maataloustuki	1 171	1 450	1 200	1 200	1 200
Tukea saavat tilat (kpl)	56	51	51	51	51
ELINYMÄRISTÖPALVELUT (ent. Tekniset palvelut)					
Myytujen/vuokrattujen tonttien lukumäärä	1	3	3	5	5
Kunnossapitokustannukset (kaavatiet)	337 348	402 118	402 294	402 294	402 294
Kunnossapitokustannukset €/jm (kaavatiet)	7 755	9 244	9 248	9 248	9 248
Hoitokulut €/m2/v (kiinteistöt)	54,04	46,80	60,00	61,62	63,28
Käyttöaste % (kiinteistöt)	90 %	97 %	95 %	95 %	95 %
Hinta €/MWh (kaukolämpö)	61,90	77,81	80,14	80,14	80,14
Verkostohävikki % (kaukolämpö)	16 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Tuottotavoite 3-4 % (kaukolämpö)	8 %	4 %	4 %	4 %	4 %
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT (ent. Sivistyspalvelut)					
Perusopetuksen oppilaat (20.9. tilasto)	257	233	257	250	240
Perusopetuksen nettokustannukset €/oppilas	13 035	14 230	12 763	13 176	13 380
Lukion oppilaat (20.9. tilasto)	45	57	66	70	70
Lukio-opetuksen nettokustannukset €/oppilas	12 679	10 882	9 024	8 645	8 776
Varhaiskasvatuksen hoitopäivät	16 884	16 000	16 000	16 000	16 000
Varhaiskasvatuksen kustannukset €/hoitopäivä (nettokust./hoitopäivä)	97 (87)	97 (91)	95 (88)	95 (88)	95 (88)
Kansalaisopiston valtionosuuteen oikeuttavat toteutuneet tunnit	4 418	4 200	-	-	-
Kansalaisopiston nettokustannus €/asukas	38	32	-	-	-
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	783	800	720	720	720
Valtionosuus € (kansalaisopisto)	218 204	230 182	-	-	-
Kirjaston lainat/asukas	12,4	13	14	15	16
Kirjaston nettokustannus €/asukas	77,4	73	80	81	81
Toimipisteet (kirjasto)	2	2	2	2	2
Kirjastokäynnit krt/asukas	7,4	6,0	7,0	8,0	9,0
Näyttelyt (kirjasto)	6	12	12	12	12
Tapahtumat (kirjasto)	32	30	35	40	40
Aukiolotunteja (kirjasto)	1 310	1 560	1 560	1 560	1 560
Nuoriso- ja kulttuuripalvelujen nettokustannukset €/asukas	36,20	40,27	36,01	44,47	45,25

11 LIITETIEDOT

11.1 Henkilöstösuunnitelma

	TA 2024	TA 2025	+/-	TA 2026	TS 2027	TS 2028
KUNNANHALLITUS						
Kunnanjohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
HALLINTOPALVELUT						
Konsernipalvelut						
Hallintojohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Hallintosihteeri (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, tekniset palvelut (t)	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Palvelusihteeri, kansalaisopisto (t)	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Palvelusihteeri, peruskoulut ja lukio (t)	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palvelusihteeri, varhaiskasvatus (t)	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilöstö- ja talousasiantuntija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
ICT-asiantuntija (t)	1,00	1,00	-0,60	0,40	0,40	0,40
Työsuojeluvaltuutettu	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
Pääluottamusmiehet	0,14	0,14	0,00	0,14	0,14	0,14
	7,54	6,24	-2,60	3,64	3,64	3,64
Hyvinvointipalvelut						
Hyvinvointiaktivaattori (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Hankekoordinaattori (t)	1,70	1,70	-0,70	1,00	1,00	1,00
Veteraaniasiamies	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
	2,80	2,80	-0,70	2,10	2,10	2,10
HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ	10,34	9,04	-3,30	5,74	5,74	5,74
ELINVOIMA- JA ELINYPÄRISTÖPALVELUT						
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelujen hallinto						
Kehitysjohtaja (v)	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri (t)	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Projektipäällikkö (elinvoima- ja elinympäristöpalv.hankkeet) (t)	1,00	0,30	0,70	1,00	0,25	0,00
	1,00	0,30	2,70	3,00	2,25	2,00
Elinvoimapalvelut						
Kehitysjohtaja (v)	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Viestintäsuunnittelija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyyspäällikkö (v)	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyysohjaaja (v)	2,00	4,20	-0,20	4,00	4,00	4,00
Palveluohjaaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	5,00	8,20	-1,20	7,00	7,00	7,00
Elinympäristöpalvelut						
Tekninen johtaja	0,75	0,75	-0,75	0,00	0,00	0,00
Rakennus - ympäristötarkastaja (v)	0,25	0,25	-0,25	0,00	0,00	0,00
Rakennusmestari (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Tekninen päällikkö (v)	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Tekninen ammattimies	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Kiinteistönhoitaja (t)	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Kenttätyöntekijä/puistot (v)	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Kenttätyöntekijä/puistot (t)	0,33	0,33	-0,33	0,00	0,00	0,00
Kesä metsuri (t)	0,42	0,42	-0,42	0,00	0,00	0,00
Ruoka- ja siivouspalveluvastaava (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palveluohjaaja siivous	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Keittäjä (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Keittiöapulainen (t)	3,00	2,00	0,20	2,20	2,00	2,00
Siivooja (t)	5,00	4,50	0,50	5,00	5,00	5,00
	21,75	19,25	-0,05	19,20	19,00	19,00
ELINVOIMA- JA ELINYPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ	27,75	27,75	1,45	29,20	28,25	28,00

	TA 2024	TA 2025	+/-	TA 2026	TS 2027	TS 2028
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT						
Kasvatus- ja opetuspalveluiden hallinto						
Kasvatusjohtaja	0,40	0,40	0,00	0,40	0,40	1,00
Palvelusihiteeri, peruskoulut ja lukio (t)	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
ICT-asiantuntija (t)	0,00	0,00	0,60	0,60	0,60	0,60
	0,40	1,40	0,60	2,00	2,00	2,60
Varhaiskasvatuspalvelut						
Varhaiskasvatuspäällikkö (v)	0,50	0,50	0,00	0,50	0,50	0,50
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	1,50	1,50	0,00	1,50	1,50	1,50
Päiväkoti Mesikämmen (vuoropäivähoito)						
Päiväkodin johtaja (v)	0,50	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00
Esiopetus	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	1,00	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
Lastenhoitaja (t)	4,00	3,00	1,00	4,00	4,00	4,00
Ryhmäavustaja (t)	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	8,50	6,50	1,50	8,00	8,00	8,00
Päiväkoti Männykäpy						
Päiväkodin johtaja (v)	1,00	1,00	-0,50	0,50	0,50	0,50
Esiopetus	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	2,00	2,00	1,00	3,00	3,00	3,00
Lastenhoitaja (t)	10,00	7,50	0,50	8,00	8,00	8,00
Ryhmäavustaja (t)	2,00	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
	17,00	13,50	1,00	14,50	14,50	14,50
Perhepäivähoito						
Perhepäivähoitaja (t)	1,50	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
	1,50	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä	28,50	23,50	2,50	26,00	26,00	26,00
Koulutuspalvelut						
Kontiomäen koulu						
Luokanopettaja (v)	4,00	3,00	-0,34	2,66	2,20	2,20
Erityisopettaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Koulunkäynninohjaaja	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
IP-ohjaaja	0,30	0,30	-0,30	0,00	0,00	0,00
	6,30	5,30	-0,64	4,66	4,20	4,20
Korpitien koulu						
Rehtori (v)	0,70	0,70	-0,30	0,40	0,40	0,40
Lehtori (v)	6,79	5,27	-0,03	5,24	5,24	5,24
Oppilaanohjaaja (v)	0,65	0,65	0,00	0,65	0,65	0,65
Tuntiopettaja, päätoim (v)	1,51	2,67	0,78	3,45	3,45	3,45
Tuntiopettaja, sivutoim (v)	0,52	0,52	-0,52	0,00	0,00	0,00
Erityisopettaja (v)	4,73	4,73	0,02	4,75	4,75	4,75
Luokanopettaja (v)	7,28	6,70	0,13	6,83	6,42	6,00
Koulunkäynninohjaajat	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Koulunkäynninohjaajat (ma)	0,42	0,00	0,42	0,42	0,00	0,00
AP/IP-ohjaajat	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
S2-opettaja	0,04	0,04	0,00	0,04	0,04	0,04
Resurssiopettaja	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Apulaisrehtori	0,30	0,30	0,20	0,50	0,50	0,50
	27,94	26,58	-0,30	26,28	25,45	25,03
Lukio						
Rehtori (v)	0,30	0,30	-0,10	0,20	0,20	0,20
Lehtori (v)	3,71	4,07	-0,31	3,76	3,76	3,76
Tuntiopettaja (päätoim.) (v)	0,45	1,13	-0,58	0,55	0,55	0,55
Tuntiopettaja (sivutoim.) (v)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Erityisopettaja	0,27	0,27	0,00	0,27	0,27	0,27
Luokanopettaja	0,00	0,00	0,14	0,14	0,14	0,14
Oppilaanohjaaja	0,35	0,35	0,00	0,35	0,35	0,35
	5,08	6,12	-0,85	5,27	5,27	5,27
Peruskoulun projektit						
Koulunkäynninohjaaja	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Koulujen yhteiset						
Pedagoginen koordinaattori	0,00	0,00	0,42	0,42	0,00	0,00
	2,00	1,00	0,42	1,42	1,00	1,00
Koulutuspalvelut yhteensä	41,32	39,00	-1,37	37,63	35,92	35,50

	TA 2024	TA 2025	+/-	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kirjastopalvelut						
Kirjastonjohtaja (v)	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00
Kirjastovirkailija (v + t)	1,00	1,20	0,80	2,00	2,00	2,00
Kirjastoavustaja (t)	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2,40	1,70	1,30	3,00	3,00	3,00
Nuorisopalvelut						
Nuoriso-ohjaaja(t)	1,70	1,70	-0,30	1,40	1,40	1,40
Nuoriso-ohjaaja (t) projektit	0,75	0,00	0,83	0,83	0,00	0,00
	2,45	1,70	0,53	2,23	1,40	1,40
Kansalaisopisto						
Rehtori (v)	0,60	0,60	-0,60	0,00	0,00	0,00
Suunnitteluopettaja (v)	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Tuntiopettajat	0,08	0,07	-0,07	0,00	0,00	0,00
	1,68	1,67	-1,67	0,00	0,00	0,00
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT YHTEENSÄ	76,75	68,97	1,89	70,86	68,32	68,50

KOKO KUNTA (HTV)	115,84	106,76	0,04	106,80	103,31	103,24
-------------------------	---------------	---------------	-------------	---------------	---------------	---------------

v = virka, t = toimi

11.2 Hankkeet

Kunnan hallinnoimat hankkeet

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2026	Kunnan netto-osuus TS 2027	Kunnan netto-osuus TS 2028
Hallintopalvelut (sis. hyvinvointipalvelut)								
	Asumisneuvontatoiminta 2026	2026	Paltamon kunta	85 800	54 912	54 912	-	-
	Asumisneuvontatoiminta 2027	2027	Paltamon kunta	85 800	54 912	-	54 912	-
	Asumisneuvontatoiminta 2028	2028	Paltamon kunta	85 800	54 912	-	-	54 912
	Elinvoimaa elintavoilla -hanke 3	2026	Paltamon kunta	60 000	30 000	30 000	-	-
	3157 Harrastetaan Hauskasti (Haha-Hanke)	2025-2026	Paltamon kunta	3 630	330	180	-	-
	Hallintopalvelut yhteensä			321 030	195 066	85 092	54 912	54 912
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut								
	Teollistuvan Paltamon toimintaympäristön kehittäminen	2025-2027	Paltamon kunta	137 010	27 402	18 268	4 567	-
	Paltamon kalankäsittelytilojen toiminnan uudelleenjärjestely	2025-2026	Paltamon kunta	69 000	13 800	12 650	-	-
	Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut yhteensä			206 010	41 202	30 918	4 567	0
Kasvatus- ja opetuspalvelut								
	Varhaiskasvatus ja perusopetus	2025-2026	Paltamon kunta	43 800	22 646	17 338	-	-
	Nuorisopalvelut ja vapaa-aika	2024-2027	Paltamon kunta	36 300	3 300	-	-	-
	Varhaiskasvatus ja perusopetus	2024-2027	Paltamon kunta	176 400	29 400	7 350	7 350	-
	Perusopetus	2025-2026	Paltamon kunta	8 286	2 486	2 236	-	-
	Kasvatus- ja opetuspalvelut yhteensä			264 786	55 346	24 688	7 350	0

Osuudet muiden hallinnoimiin hankkeisiin

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2026	Kunnan netto-osuus 2027	Kunnan netto-osuus 2028
Hallintopalvelut (sis. hyvinvointipalvelut)								
	Kainuuseen terveyttä ja mielen hyvinvointia (KATE-hanke)	2023-2026	KAMK	533 581	2 416	890	-	-
	Peruskoulujen hyvinvointihanke (PEKO-hanke)	2026-2028	KAMK	576 715	1 384	484	484	416
	Liikunta elämäntavaksi kaikille, soveltuva liikunta (LIEKKI-hanke)	2025-2027	Kainuun Liikunta ry	117 130	721	-	-	-
	MuistiTerve Pohjois-Suomi 2.0 -hanke	2026-2028	Suomenselän Muisti ry	720 000	-	-	-	-
	Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma Kainuu	2025-2027	Ikäinstituutti (mentorioija)	3 000	3 000	1 000	1 000	-
	Hallintopalvelut yhteensä			1 950 426	7 521	2 374	1 484	416
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut								
	Oulujärvi-Leader ja Kala-Leader -toimintaan sitoutuminen	2021-2027	Oulujärvi Leader ry	0	385 000	55 000	55 000	-
	Oulujoen vesistöalueen vesistövision koordinaatio	2025-2027	KAMK&ProAgria	220 000	12 000	4 000	4 000	-
	Yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten edistäminen	2023-2026	Kainuun yrittäjät	421 575	3 373	1 155	1067	-
	Kulttuurista uudistavaa vetovoimaa Kajaani-Oulujärven	2024-2026	Kajaanin kaupunki	252 992	10 000	4 200	-	-
	Puolustusteollisuuden testauskeskus Vuosankaan	2024-2027	KAMK	506 304	5 063	1 207	905	-
	Liikuntadata-hanke	2025-2026	KAMK	916 609	1 000	500	-	-
	Kainuun matkailun DMO	2025-2026	Sotkamon kunta	150 000	2 000	2 000	-	-
	Kainuun kalastusmatkailu uudistuu	2025-2027	KAMK	106 270	2 125	1 063	888	-
	Harava-projekti	2026-2027	HVA/Pela	204 000	6 600	3 300	3300	-
	Vetovoimainen kainuulainen maatala	2025-2027	ProAgria	181 472	2 000	888	888	-
	Ilmastokestävä ja luontopositiivinen Kainuu	2026-2028	KAMK	418 000	1 788	596	596	596
	Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut yhteensä			3 377 222	430 949	73 909	66 644	596
Kasvatus- ja opetuspalvelut								
	Perusopetus	3159 Harrastamisen Suomen malli	2025-2026	Kajaanin kaupunki	13 153	3 946	2 146	-
	Perusopetus	Harrastamisen Suomen malli haku lukuvuodelle 2026-2027	2026-2027	Kajaanin kaupunki	20 700	6 210	2 588	3 622
	Perusopetus	Monipaikkaopetus laadukkaan perusopetuksen arjeksi	2024-2026	Itä-Suomen yliopisto	168 500	500	250	250
	Kirjastopalvelut	3590 Sydän-Kainuun lukevat kunnat	2025-2026	Hyrynsalmen kunta	30 720	1 706	1 706	-
	Kasvatus- ja opetuspalvelut yhteensä			233 073	12 362	6 690	3 872	0
Kunnan hallinnoimat hankkeet ja osuudet muiden hallinnoimiin hankkeisiin yhteensä				6 352 547	742 446	223 671	138 829	55 924

11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

VEROTULOT (€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnan tulovero	5 150 013	5 140 000	5 318 000	5 302 000	5 428 000
Kiinteistövero	1 468 504	1 550 000	1 528 000	1 528 000	1 528 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	429 415	413 000	465 000	493 000	518 000
Muut verot			2 385	2 385	2 385
Verotulot yhteensä	7 047 932	7 103 000	7 313 385	7 325 385	7 476 385
VEROPROSENTIT VUONNA 2026					
Tuloveroprosentti	9,40 %				
Kiinteistöveroprosentit					
yleinen	1,10 %				
vakituiset asunnot	0,65 %				
muut asuinrakennukset	1,25 %				
yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,20 %				
voimalaitokset	3,10 %				
rakentamattomat rakennuspaikat	4,50 %				
VALTIONOSUUDET (€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus					
Peruspalvelujen valtionosuus	-309 784	284 385	251 375	370 000	400 000
Verotulojen tasaus	1 681 732	1 750 686	1 697 848	1 697 848	1 697 848
Harkinnanvarainen valtionosuus					
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	65 300	47 625		20 000	20 000
Verotulomenetysten kompensatio	664 196	454 809	448 842	448 842	448 842
Valtionosuudet yhteensä	2 101 444	2 537 505	2 398 065	2 536 690	2 566 690